

MAGYAR LAP

+ 3 Lei

Posta postáló pláncjait a Magyar Posta aprotábil Dir. Gen. R. 1936. 10. 20.

Ramaszetter Róbert urnak BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 238 (1384) szám * Kedd, 1936 október 20

Főmunkatárs:
dr. Gyáriás Elemér

Oviedoba ünnepélyesen bevonultak a spanyol nemzeti hadsereg főlszabadító csapatai

Llano tábornok fölhívja a népfrontosokat, hogy hagyjanak föl az ellenállással
A baszkok nemzeti önkormányzata megalakult

La Corunából jelentik: Llano tábornok szombaton közölte a la corunai rádióban, hogy Oviedót a Galiciából jövő nemzeti csapatok teljesen felszabadították a vöröscsapatok ostroma alól. Az ostromló kormánycsapatok elmenekültek. Kijelentette még a tábornok, hogy a diadalmok két héten belül Madridba vezetik a nemzeti hadsereget. Fölhívta a nemzeti kormányzatot szembenállókát, hogy hagyjanak fel a város nem vezető ellenállással.

Párizsból jelentik: A spanyol polgárháború vasárnap érkezett a negyedik hónapfordulóhoz. A negyedik hónap első napjának legkiemelkedőbb mozzanata: a nemzeti felkelőcsapatok ünnepélyes bevonulása Oviedo városába. Mola tábornok elővédje, egy idegenlegionista hadsereg szombaton ért a város keleti részéhez s ünnepélyes bevonulás vasárnap délelőtt történt meg.

Oviedo felszabadítása után a harcok súlypontja most már teljesen Madrid elfoglalására helyeződik.

A teneriffai rádió jelentése szerint Madrid körül harcoló nemzeti felkelőcsapatok legfőbb parancsnokává Mola tábornokot nevezték ki.

Az esti lapok haditudósítói az oviedoi frontszakaszról jelentik, hogy

Bécs kikötővárosban a vörös milicisták arra a hírre, hogy Oviedo elesett, számos tüst kivégeztek. A kivégzett tüstök között főleg papok és apácák vannak.

A *Matin* egy súlyos incidensről számol be, amely a spanyol-francia határon a Behobia határvárosa vezető nemzetközi hidon folyt le. Az iram elfoglalása után francia területre menekült spanyol vörös milicisták egyik csoportja a hídra vonult s onnan szidalmazták a hid spanyol hidőrt őrző nemzeti katonákat és vámosőröket. Előkerültek a revolverek is s több lövés adtak le a nemzetiekre, akik viszonzták a lövéseket. Rövid tűzharc keletkezett, amelynek során mintegy száz lövés dördült el.

Ugyancsak a *Matin* tudósítója szerint Torredón tábornok, a vörös milícia egyik parancsnoka, annak a véleményének adott kifejezést, hogy Madrid védelmét hathatósan nem lehet megszervezni, a vörösmilícia soraiban nincs fegyver és rend s a vörösmilicisták vonakodnak a fejjebbvalók parancsait teljesíteni. Ilyen körülmények között arról sem lehet szó, — mondotta a tábornok, — hogy a vörösmilícia támogatást indítson az ostrom alól felszabadításra.

Az önkormányzat első főnöke kiszabadította a tuzok közül az asszonyokat és gyermekeket

San Sebastianból jelentik: Tíz nappal ezelőtt a Bilbaoból pár kilométernyire levő Guernica városkában megalakult a baszk tartomány

önkormányzati képviselője. A nemzeti csapatok által még meg nem szállott 400 községből 292 ezer választó küldött megbízottat az első alakuló gyűlésre. Egyhangulag Aguirré Jozé Antonio baszk nemzeti párti vezetőt választották meg az önkormányzat első főnökévé s ő a baszk tartomány fővárosában, Bilbaoban amennyire lehetett, át is vette a kormányzást.

A helyzet ugyanis a baszkokra nézve az, hogy ők a maguk nemzeti önkormányzata kihasználásával végezték a népfronthoz csatlakoztak, holott egyúttal hithű katolikusok. Püspökeik és papjaik rosszalják a kommunistákhoz való csatlakozást, s emiatt a baszk nemzetiek szabadulni is szeretnének vörös szövetségeiktől. Viszont ezek a vörösek is miliciacsoportokkal ott vannak a baszkok között és terrorizálni igyekeznek őket. Mindezek folytán úgy Bilbaoban,

ban, mint környékén állandó a belső harc a baszk nemzetiek és a vörösek között.

A baszk tartomány megszállására és Bilbao elfoglalására indult spanyol nemzeti csapatok Mola tábornok seregei a maguk ostromló műveleteiket láthatóan visszatartják. Arra várnak, hogy a baszk nemzetiek maguk is lerázzák vörös szövetségeiket s akkor a spanyol és baszk nemzetiek egymással megegyezhetnek.

A baszkok új nemzeti főnöke, Aguirré szép ténykedéssel kezdte működését. A spanyol nemzeti csapatok területén időző Mathieu püspök közbenjáró izenetét elfogadva, annak teljesítésére elrendelte, hogy az elfogott, illetve a San Sebastianból Bilbaoba hurcolt tuzok közül az asszonyokat és gyermekeket bocsássák szabadon, illetve vigyék a spanyol nemzetiek kezébe levő San-Sebastianba. Az emberies szándék sikere érdekében nagyban közreműködött a Vörös Kereszt egy *Juno* nevű megbízottja is, ki a bilbaói kikötőben horgonyzó *Ezmuth* és *Eská* nevű angol torpedóuzókat nyerte meg, hogy a kiszabadítottakat elvigyék. Hogy minden ellentétet elkerüljenek, éjfél utáni időben lopták ki Bilbaoból az asszonyokat és gyermekeket az angol hajókra. A kiszabadult csoport vasárnap reggel érkezett meg San-Sebastianba, ahol a városháza terén a szülők és rokonok óriási tömege fogadta őket. Megható jelenetek voltak, ahogyan egymásra találtak az egy családba tartozók. Anna! fájdalommal volt egyes csoportokban a kétségbeesés kitörő zokogás: azok hiába vártak hozzátartozóikra.

Az osztrák Hazafias Arcvonal százezres tömegei nagygyűlést tartottak Bécsben

Schuschnigg kancellár a munkásság érdekei megvédéséről szólott

Bécsből jelentik: Az osztrák főváros régi gyakorlatozó terén, a Schmelzen tartotta meg vasárnap a hazafiai arcvonal nagygyűlését, mely Ausztriában még soha nem látott, hatalmas méretű tüntetés volt Ausztria függetlensége mellett. A hazafiai arcvonal második évi gyűlésezésének alkalmából több mint százezer ember gyűlt össze Bécsből és Alsó-Ausztriából, továbbá a többi tartományból a fővárosban. Hajnalban négy órakor futottak be az első különvonatok s ugyanakkor érkeztek az autóbusszmenetoszlopok is a főváros határába.

Az érkezők először az egyes kerületi gyűjtőhelyeken gyülekeztek és az előre kidolgozott felvonulási tervnek megfelelően reggel hét órakor indultak meg a menetoszlopok hatos sorokban a Schmelz felé. A menet élén a kereszties zászlók vivői haladtak. A zászlóvivők a Schmelzen épített hatalmas kereszt-oszlop tövében sorakoztak fel. A különböző kerületekből felvonuló csoportok tizenegy órakor érkeztek a Schmelzre.

Az összegyűlt tömeg hatalmas lelkesedéssel fogadta az érkező Schuschnigg kancellárt, aki a Schmelzen felsorakozott csoportok előtt beszédet mondott. Hangozlatta, hogy a hazafiai arcvonalnak ezen a gyűlésezésén ezúttal első sorban a munkásság kérdéseivel foglalkoztak.

A munkássághoz intézte szavait és kijelentette, hogy

az osztályharcnak Ausztriában egyszersmindenkorra vége van. Nyugodtak lehetnek a munkások, mert a hazafiai arcvonal megvédelmezi azt osztrák munkásság jogait.

A kormány folytatja a küzdelmet a munkanélküliség ellen és az élelmiszerek árának csökkentéséért száll sikra. A kancellár beszédét nagy lelkesedéssel fogadták.

Vasárnap délután a szövetségi kancellár, a kormány tagjai, Innitzer bíboros és nagyszámú előkelőség jelenlétében ünnepélyes külsőségek között lefektették a Dollfus-émlékmű alapköveit.

A Habsburg-kérdés a vezetők értekezletén

Megelőző napon, szombaton a parlament nagytermében volt ülés, melyen a Hazafias Arcvonal 1500 vezetője vett részt, kiknek Schuschnigg kancellár tartott nagy beszédet. A beszében végigtétekintett Ausztria háború utáni történetének kiemelkedőbb jelenségein. A monarchia kérdéséről is szólott. Szó szerint ezt mondotta:

— A monarchista toborzás és mozgalom

Hazafias Arvonál keretein belül meg van engedve, ebben a mértékben, amennyiben az Ausztria függetlenségének megőrzésére irányul. A Hazafias Arvonál nyitva van úgy a monarchisták, mint a nem-monarchisták részére. Nincs azonban helye az arvonálban azoknak, akik a Habsburg-házat gyalázzák, s annak tagjait hazafélőnek mondják és azt hazudják, hogy ennél az uralkodóháznak nem német

a jellege. A becsület kötelessége, hogy az uralkodóház iránt a legteljesebb hála emlékezésével viseltessünk.

A kancellár aztán arról szólott, hogy az államforma elhatározása belügy, arról népszavazással kell döntenünk. Ennek azonban nincs még itt az ideje, mert sürgősebb kérdések várják az elintézését.

Vaida-Voevod Sándor volt miniszterelnök az ország új külpolitikai tájékozódásáról beszélt Oradeán

A Frontul Românesc harmincezer főnyi tömegű felvonulása

Oradea. Saját tud. Vasárnap a Frontul Românesc nagygyűlésére mintegy tízezeren jöttek Oradeára. A nagygyűlésen képviseltette magát a pártok az országban lévő minden szervezete. A nagygyűlés megkezdése előtt a résztvevők elvonultak Vaida-Voevod és a párt vezetősége elé. A felvonulás közel másfél óra hosszáig tartott.

A felvonulás után, fél kettőkor kezdődtek meg a szónoklatok a Rhédey kerti sporttéren. Először Ponori Péter, a bihori pártszervezet elnöke üdvözölte Vaida-Voevodot s a megjelenteket, majd az ország különböző vidékeiről jött kiküldöttek benélei hangzottak el. A szónokok valamennyien kiemelték beszédeikben, hogy Nagyrománia megalakítását az ország Vaida Voevodnak köszönheti.

A kiküldöttek beszédeinek elhangzása után emelkedett szószra Vaida Voevod. Beszédében először is arról szólott, hogy a Népszövetség iránt meggyőződött az ország bizalma. A Népszövetség tövesen járt el Olaszországgal szemben, mikor elne kimondta a megtorlásokat, holott Olaszország csak a latin kultúra kiterjesztését akarta egy félvad népre. Olaszország a Népszövetséggel szemben is kivitte, amit akart. Eppen így keresztlvitte Németország is, hogy a Rajnavidékét megszállja, hiszen az övé ez a terület. A Népszövetség ez ellen se tehet semmit, mert ha ezt tiltani akarná, ez éppen olyan volna mint ha Romániát el akarnák tiltani attól, hogy Bihar megyében a saját hadserege ott legyen.

— Most nézzük Franciaország helyzetét — folytatta beszédét Vaida. — Franciaország ma már nem a régi, s egyetlen francia mozgalom, a tüzkeresztések mozgalma az, mely az igazi francia népet képviseli.

Ezután a tüzkeresztések programjából

idézte azokat a részleteket, melyek a Népszövetség utján való politika helyett a nemzeti politikát sürgetik.

— Belgium példáját kell követnünk, — folytatta Vaida. — A belgák végül belátták, hogy igazi hazafi csak saját országáért halhat meg s szakítottak azzal, hogy a Franciaország politikájának a vonszoltjai legyének.

MÉG EGYNÉHÁNY FONTOS MONDAT.

Vajda beszédének további részéből kiemelhetjük a következő mondatokat:

— Arra kell törekednünk, hogy egyelőre a Kisantant keretein belül maradjunk. Itt pedig azon kell dolgoznunk, hogy Németország és Franciaország béküljenek ki egymással, mert ha ez megtörténik, elvonulnak a háborús fellegek Európa felől.

— Sokan megtámadtak engem s azzal vádolnak, hogy Hitler és Mussolini példáját követem. Románia nem lehet sem Hitlerista, sem Mussolinista és semmiféle „ista”, csak a saját élete elől követő. Én a román nép politikáját akarom megvalósítani.

— Franciaország szövetségese és segítsége volt Romániának, de mi nem állhatunk e mellett a Franciaország mellett, amelyek a spanyol vöröseknek segídek. Ezzel egyúttal azt segíti elő, hogy templomokat gyűjtsanak fel és ártatlan embereket gyilkoljanak le. (Közbekiáltások: Le Blumal!)

— Engem támadnak politikáért, mintha ezzel a revíziót akarnám. De kérdem, van e jó román, aki akarná a békeszerződés revízióját. (Közbekiáltás: Hogyne, a Tiszáig.)

— A Népszövetségnek legalább száz évig kellene élni, hogy létrehozza a revíziót, mert mindaddig, míg egyetlen állam is ellenzi, nem lesz revízió! Lehet revíziót csinálni, de csak hadsereggel, abba pedig minden román bele szól.

MÉG VARNI KELL A HATALOM ÁTVÉTELEVEL

Beszéde további során Vajda áttért a következő fordulatba:

— Ha megkérdeznék tőlem Öfelsége most hogy át akarom-e venni a kormányt, = azt mondanám, hogy: „Nem!”

Vajdának ezeket a szavait óriási ellenzés fogadja s mindenki azt kiáltja, hogy „lég volt a liberálisokból!”

A szónok erre így folytatja:

— Nagyon örülök ennek az ellenzésnek, de azt észrelném, ha az ország minden lakosának ez volna a véleménye. De még várunk kell. Most csend van az országban s megvárjuk, míg a külpolitikában is csend lesz. A mostinai problémákat hádd intézzék el a liberálisok. Majd azután — egy-két hónap múlva jöhetünk. A kormány már ugyanis haldoklik s a haldoklót ne zavarjuk, hagyjuk nyugodtan meghalni.

Óriási éljenzés követte Vajda beszédét. Utána még Voicu Nițescu a hadirokkantak érdekében beszélt s ezzel végetért a nagygyűlés.

Haláltokozó földrengések Olaszországban

Vasárnap hajnali 4 óra 12 perckor erős földrengés riasztotta fel a város lakosságát. A földrengés tíz másodpercig tartott, sem emberéletben, sem az épületekben kárt nem okozott, jóllehet erősebb volt, mint amilyenre Velencében valaha is visszaemlékeznek. A földlökések Rómában is érezhetőek voltak. Canovában házak falai megrepedeztek, néhány ház összedőlt és itt 15 halott maradt a romok alatt. Coneglianóban egy halállos áldozatot követelt a földrengés és hatan súlyosan megsebesültek. Rengeteg sebesülést és súlyos anyagi károkat jelentenek még több más kisebb községből is.

Rómából jelentik: A földrengés, mint újabb jelentésekből kitűnik, az egész Appenin félsziget alatt végigvonult s Pordenone környékén is nagy károkat okozott. Hat ember életét vesztette. Udine és Belluno környékén százötven ház beomlott. A földrengés 24 óra leforgása alatt háromszor megisméltődött. Három falu teljesen megsemmisült. Különösen nagy károkat okozott a földrengés a Piave mentén.

Krisztina tanti

írta: Ujházy György

A mi családunkban is vannak tantik, olyanok ők, mint már familiabeliek, szelidek, jámborok, kegyes szívek. Tantik. De van a miénk közt egy, ak nem egészen ilyenforma. Ilyen: kitűnő kávét tud főzni ő is, amelyet sehol sem lehet kapni, csak tantiknál, a kuglófja is remek, általában a konyhája fölséges. Karácsonykor friss sárgadinnyét szolgálnak fel az asztalánál, meg hemvas zöldpaprikát, de a titkát nem árulja el a nagy tudományának, illetve, ha mégis akad valaki, aki sokat faggatózna, hát az csak aztán diktál olyan receptet, hogy falmak lehet tőle, azon nem igazodik el senki emberfia. Már ebből is látható, nem a legjobb szívű szeretés a mi Krisztina tantink. Annál inkább meglepődtem a levélen, amelyet Éva húgomnak írt, nagy határozottsággal kijelentve benne a szárdékát: egyedüli örökösének kívánja megadni s éppen ezért felkéri, rövidesen keresse fel. Post scriptumban még az állott, én kísérem el a húgom, mert nem illendő dolga fiatal lányom egyedül kóricálni az utcán.

Igy kerültem bele ebbe a históriába.

És a kitűnő napon Évával illendő gálában megjelentem az öregasszony lakásán.

Gazság lenne tagadnom, hogy amikor beléptem az alvilágú s finom birszagú előszobába, ez a hajdani hazai szagok édesen biszsergették meg a szívemet s a fanyalgásomon mosoly derű fényesedett át. Bent a szobákban meg pláne a legmegejtőbb illat, levendula bó-

dorgott a tiszta levegőben. Nem mondom, kicsit félszegen ünnepléses rend cirkalmazódott mindenféle s különösen a töméntelen nipp között, de már meg volt nyerve a szívem, vidáman siettem az előtépő tantika üdvözlésére. Évát különös reverenciával ölelte meg:

— Ládd-e, ha te nem gondolsz reám... én eszembe tartalak... — mondta enyhe éllel s helytel kínált mindkettőnkét.

Leültem a bő öltű biedermaier fotelba. Ott-honos-kényelmesen. Már éppen örvendeztem, átadom magam a bővülő szelid hangulatnak, amit a szoba lehel magából, amikor élesen felszattan a tanti hangja:

— Hallja, fiatalember, mielőtt leül, hajtsa meg magát illedelmesen a nénye felé...

Elvörösödtem, mert ami igaz, az igaz, így illet valamikor a módi. Pészkelődtem, hanem Krisztina néni már elfordította rólam szigorú tekintetét. Évával kezdett beszélgetni, eleinte konvenciósi dolgokról, familiabeliekről, ismerősökről. Lassan kiderült, hogy mindenkiről mindent tud, többet, mint mi, pedig, ahogy mondja:

— Én már nem szeretek kimozdulni az ott-honomból, kedveseim...

Jó óra eltelt ilyen s hasonló közömbös diskurzus közben. Nagyon üntam magam, de nem lehettem a húgom örökségének az elrontója, keményen türelmeskedtem. Később uzsonnához települtünk. Majd újra visszamentünk a fogadószobába, hanem hasztalan multak a fél-órak, nem került sor az igazi témára. Régi históriákat mesélt az öregasszony s kacagott a naív történetekhez nagyokat, érezhetően jól mulatott. Én vitélül gyürkődtem magamba az

ásításokat. Egyszer csak hangot változtatott, az ura, boldogult Kálmán bácsi, került szóba.

— Bár már én is ott feküdnék mellette... szegény Kálmánom mellett... — esuklott sírásba a szava s előtörték a könnyei is... ott kinn a keresi temetőben... Mert csak ott lesz nekem jó... Ott... ha meghalok... — És sírdogált keserves panaszosan, hogy megeseit a szívem rajta. Buzgón vigasztalgtuk is Évával: hogy így, meg úgy, nem szabad elkeseredni.

Mikor már jó kisírdogálta magát, felállt a karosszékéből s intett Évának, hogy menjen vele:

— Meg akarom mutatni neked, kedvesem, hol s merre tartom a kis pénzceskémet... ha meg találom maholnap halmi... ráleljél, édes lányom...

Azzal bevonultak a belső szobákba, én kint maradtam, de akarva-akaratlan láttam nyitott ajtóson át, mint vándorolnak a nagy lakásban erre s arra apró szekrénykékhöz, fotelekhez, ágyvégekhez s közben kiszűrődött a tanti oktató szava:

Itt vannak az aranyak... a tíz koronások... emitt a húsz koronások... Itt az ágylábban a papír pengősök... emitt a kredenc sarkában csupa új öt pengős... Engem, gyereket, bajosan lehetne egészen kirabolni... Te is így csinálj, ám majd!... Ládd-e, itt a pohárszék fiókjában... ebben a gyufaskatulyában a drága fülönfüggőm tartom... Ezt ugyan meg nem találja senki!

Jó darabig így mentek végig a lakáson, meg a fürdőszobában is megfordultak, de csak egyszer előkecmeregtek.

A Nemzeti Parasztpárt emlékűnnepet tartott a tiz év előtti pártegyesülés ünneplésére

A nemzeti szocializmus és a kommunizmus szélsőségei között a középutat keresi

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap a Károly-park melletti Arena-Romanában zajlott le a Nemzeti és a Parasztpárt egyesülésének tizéves emlékűnnep. Az ország összes vármegyéből, a tisztán kisebbségi vidékekről is érkeztek küldöttégek, tagozati főnökeik vezetése alatt. Minden kisebbségi nyelven lehetett hallani az összegyűlt parasztdelégátusokat beszélni, magyarul is. Az Arena-Romana szorongásig megtelt s az emelvényen ott volt az egész nemzeti parasztpárti vezérkar, Mihalacheval, Maniuval, Lupuval és Madgearuval az élükön. Victor Eftimiu ez alkalomra paraszt-indulót költött, amelyet falusi énekkarok nagy hatással énekeltek el.

A szónokok rámutattak a két párt egyesülésének jelentőségére és ismertették a párt programját, a paraszttállam megalkotásának tervét. Minden szónok különösen részletesen foglalkozott a külpolitikai helyzettel is.

MADGEARU BESZÉL

— Tiz évvel ezelőtt — mondta Madgearu az első szónok — legalább külpolitikai téren egység volt az országban. Most azonban, pedig sokkal veszélyesebb a külpolitikai helyzet, ebben az irányban is megoszlik a nemzet. A szélsőséges nacionalisták Németországgal akarnak szövetséget. Abszurdum! Hogy szövetkezzünk egy országgal, amely a békeszerződéseknél, — tehát a mi határainknak is — megváltoztatására tör? A mi külpolitikánk természetesen csak azoknak az államoknak a szövetségébe vezethet minket, melyek ellene vannak a békeszerződések revíziójának.

— A zavar, amelyet a külpolitikai irányzat megváltoztatásának eszméje okoz, annál veszélyesebb, mert országunkat két miszticizmus: a nemzeti szocializmus és a kommunizmus misztikája közötti küzdelembe sodorja. Ezért oly jelentős a Nemzeti Parasztpárt küldetése.

A Nemzeti Parasztpárt nem engedheti meg, hogy gyöngíttessék az a szövetségi rendszer, amelyre határaink biztonsága épül. Igen nagy az aggodalmunk a nemzet lelki egységének felbomlása miatt is. A liberális párt, amely buzdítja és támogatja a kisebbségekkel szemben való ellenségeskedést s a román fajtestvé-

rek közötti irtóháborút hirdető szélsőséges irányzatokat, végtelenen bűnös ez állapot előidézésében.

— Románia külpolitikája nem lehet más, mint szövetség Franciaországgal, a Kisantant államaival, Lengyelországgal, a Balkán-szövetség államaival, továbbá a törekvés, hogy ezt a rendszert regionális egyezményekkel egészítsük ki s végül: jóbarátság Németországgal és Olaszországgal.

Lupu üzeneket mondott:

— Franciaország 150 éve vezényli Románia sorsát. Elképzelhetetlen, hogy valaha is elszakadjunk tőle. Németország háborút akar. S mi már csak ezért sem tarthatunk vele. Goga Berlinben járt, de még ki sem hült a szék, amelyen ő ült Hitlerrel szemben s máris Horthy foglalta el a helyét. Goga visszajövet azzal dicsekedett, hogy a németek biztosították Románia határait, de a német lapok nem közölték nyilatkozatának ezt a részét. Ebből is nyilvánvaló, hogy Németország mellett nincs keresnivalónk.

Mihalache így beszélt:

— Nem tudjuk megakadályozni Németországot hódító szándékaiban, de meg tudjuk akadályozni a román politikai semmirevalókat, hogy a német politika eszközeivé tolják fel magukat. A német-orosz háború, amelynek a nürnbergi kongresszus előre vetette árnyékát, romániai háborút jelent, amelynek végeredmé-

Szabaduljon a kövérségtől!

A gondtalan, kényelmes élet kövérré és kényelmissé teszi az embert.

Ha karcsu, szép alakot akar igyon minden reggel **Dr Ernst Richter-féle FOGYASZTÓTEA**

Ize kellemes, nem tartalmaz semminemű kémiai, vagy más a szervezetre ártalmas anyagokat. Ezen szer használata a késő öregségig karcsu alakot és ifjonti mozgékonyt biztosít. **Dr ERNST RICHTER-féle FOGYASZTÓTEA.** 1 doboz ára 100 lei. — Extra koncentrált 120 lei.

nye csak határaink felörlődése lehet. Kötelességünk, hogy ezt minden erőnkkel megakadályozzuk. Bűnös áruló az, aki eszközevé válik annak, hogy ennek a háborúnak a kitérés megkönnyíttessék.

Maniu beszédében a demokrácia jótételeit nyeiről beszélt. Négy felől leigázott tartomány voltunk: német, magyar, orosz és fanariota járomba fogva. A demokratikus eszmék segítségével leráztuk mind a négyet. Ma is csak ezek az eszmék vezérelhetnek minket. Kérjük teljes határozottsággal, hogy a liberális kormány azonnal távolítsa el és hogy Öfelsége haladéknél hívja kormányra a nemzeti parasztpártot, Mihalache kezébe téve le a vezetését.

A MOLDAVI PARTELNÖK TÁVOLMARADT.

Bucuresti. Saját tud. A fuzió emlékűnnep feltűnést keltett, hogy Costachescu nem jelent meg s ki sem mentette távolmaradását. A volt közoktatásügyi miniszter s a moldvai párt-szervezet elnöke úgy látszik, ezzel is kifejezésre akarta juttatni elégedetlenségét a párt vezetésével szemben.

A madridi kormány elkészült a főváros megerősítésével

Csak a vörös milícia tagjai nem engedelmessé válnak

Madridból jelentik: A hadügyminiszter szikratávíron jelenti, hogy Madrid megerősítésének munkálatai rövidesen befejeződnek. Az ágyu- és gépfegyverállásokat a legmodernebbül építik ki és külföldi tisztek parancsnoksága alá helyezték.

Madridból jelentik: A kormány elrendelte, hogy a milícia tagjai haladéktalanul jelentkezzenek a kaszárnyákban.

Ebből a rendeletből arra lehet következtetni, hogy a milícia tagjai az eddigi mozgósítási parancsoknak nem engedelmessé válnak.

Ezuttal a kormány a legszigorubb megtorlásokat helyezte kilátásba.

PRÁGA SEGÍTSÉGET KÜLD MADRIDNAK.

Prágából jelentik: De Asua, az ujonnan kinevezett prágai spanyol követ megérkezése óta állandóan érintkezésben van a cseh kommunista körökkel. A „Vecser” című lap jelentése szerint Asua és a kommunisták között lefolyt tárgyalásoknak eddig az az eredménye, hogy a cseh kommunista párt a követ utasítására husz pilótát és gépfegyverkezelőket keres a vörös milícia számára. A jelentkezőknek 100 ezer korona életbiztosítást ígérnek.

A „Express” azt írja ezzel kapcsolatban, hogy több fiatalember titokban már el is utazott Madridba.

A SPANYOL ÉS BELGA SIKERTELENSÉGEK MIATT LITVINOV BUKOTT EMBER LETT MOSZKVA-BAN.

Stalinból jelentik: Kormányjelentések szerint Litvinov vasárnap teljesen titokban már hazaérkezett Moszkvába, s a GPU őrizetbe vette.

Más hír szerint a külügyi népbiztos letartóztatása órák kérdése.

A szovjet irányított sajtója a spanyol forradalom sikertelenségét és a belga eseményeket már is úgy kommentálja, mint Litvinov kudarcát.

— Éva lesz az egyetlen örökösöm!... — jelentette ki nekem ceremónián. — Tanu vagy rá, fiam... tanu!... Elő szóval, hogy megmondtam, halálom után mindenemet ez a leány öröklje!

Furcsa kényelmetlen az ilyesmi, amikor így szemtől szembe mondják az embernek, mi is feszengünk, hümmögünk, Éva idegesen próbálta terelni a témát:

— Tantikám, mikor járt Kerecsen... Málcsi néniéknél?

— Kerecsen?... — ismételte meg elbiggyedt szájjal a szót. — Már vagy öt esztendeje nem voltam lent... Hirtelen megélnék. — Nobizony, van ott egy házom... azt is te öröklöd, galambom...

— Meg van még a régi ház, Istenem... — tört fel melegen a szó Évából, mert gyerekkorunkban több vakációt töltöttünk ott.

— Meg... — legyintett fumigálóan Krisztina tanti. — Hívják is az atyafiak, hogy menjek le... ne álljon türesen... csak hiába fizeti az ember az adót utána... Dehát én inkább fizetem az adót haszon nélkül... — Pattogó lett a hangja. — Nem bolondultam meg, hogy abba a sárfészekbe eltemetkezem!... — És csipogva hozzátette, kényeskedőn: — Itt Pesten jobb! Nem igaz?

— Persze, — bólogattam.

— Nem mondom, kevés nyugdíj maradt szegény Kálmán után rám — folytatta az öregasszony, — de majd élek... a készből... Van miből, Istennek hála... Kedvemre töltöm a napjaim legalább. Ha elfogy a pénzem, elfogy, nem tartozom felelősséggel érte senkinek... És vonogatta a vállát, izgett-mozgott.

— Rajtam ne nevéssen senki... — csipogott, — az én pénzből ne urizáljon az örökösöm...

Éva riadtan ráemelte a megkönnyesedett szemét.

Mélyen elpirultam, a lelkemig.

Krisztina nézi azonban fékezhetetlen volt. — Ami a szívemen, az a számon... — foglalta erkölcsi tételbe viselkedését és nyomatékkal hozzátette: — Előfának dültét... senki se várja! Birom én még magam...

Hamarjában nem tudtam, mit tegyek, hát a pilláncos csillagokra gondoltam, a nyurga jegenyekre, a szelíd pillantású virágokra, hogy szédültömbben megkapaszkodjam.

— No, most köszönjétek meg a jóakaratomat... — szólalt meg Krisztina tanti búcsúzkodva. — Itt az idő, hogy lefeküdjem... nyolc óra... — Azzal nyújtotta is a kezét csókra.

Kezet csókoltunk mind a ketten. Mit tehetünk volna mást? Mégis nagyon öreg asszony volt. Különbösen is, vannak helyzetek, amikor az ember hallgat, nagy s fájdalommal hallgatással. Megszomorítottan. De ez a némaság az égre kiált, mint az ártatlanul ontott vér, a szelíd Abel vére.

Talán nem különös, hogy Krisztina tanti azóta is csodálkozik, miért nem megyünk hozzája.

En pedig jobban és ragaszkodóbban szeretem a csillagokat, fákat, füveket, virágokat, a nyugtató hegyeket, a táruklózó mezőket, ő, és a kék ég jószágát.

De ebben azért Krisztina tantinak még sincs része. Nincs, nincs, nincs.

A jótékony ember

Cluj, október 18.

Őszi láztól elgyengült kénsárga levelek per-metezték már a járdát. Zizegő szőnyegén egy-kedvű, tempós léptekkel járt fel s le a cluj-i unitárius templom előtt riportunk kihalófélben lévő hőse: a jótékony ember. Tiszta, rendes ruhás, ötven év körüli férfi. Megbízható kifejezéssel lehet alkalmazni rá a szokásos „iparos-külsőjű” meghatározást. Poros cuccscipője, formátlan nagy kézi csomagja elárulják a távolvidéket. Időnként bizonytalan szemléldéssel méregeti a torony magasságát és mélységét. Onnan a nyitott templomajtóra téved a tekintete. Majd lesiklik poros cipőjére, hogy gyors körültekintéssel terepszemlét tartson: látja-e valaki? Aztán a nyitott ajtón át a templom előcsarnokába lép.

Nem veszi észre, hogy kétségtelenül gyanut-keltő viselkedését magas, szőke úriember, mind-ettőljük pedig jómagam figyelem.

Ősztönösen dolgozni kezd bennem a szenzációra éhes újságtírói vér. Bizonyára öngyilkos-ságot forgat magában a tévovázó magános férfi. Talán a toronyból akar leugrani? Vagy talán templombetörőt foghatok?

Az előcsarnokban emberünk már nyugod-tabb. Látható érdeklődéssel merül el Dávid Fe-rencnek 1566-ban szószékként használt hatal-mas sziklája feliratának az olvasásába. Amikor azzal végzett, a templomba lép. Rászegezi szemét az „Egy az Isten” márványbavéselt felir-tára. Majd körülnéz és a kórus alatt elhelyezett vasperselyt fedez fel. Hozzálép és nyílása fölött idegesen motoszkálni kezd. A néptelen templomban felfokozottan hallatszik a zaj a persely felől.

Riporteri szímatommal érzem: most kel-lene rácsapnom a „templomtolvajra”. Figyelő társam is hasonló gondolatokkal lehet eltelve: az „elvetemült tolvaj” leleplezésének izgalma kiült az arcára. Ő is ideges.

A persely felől a motoszkálás még mindig hallatszik. A „betörő” még „a csomagját is le-tette a hóna alól, hogy szabadabban végezhesse „istenetlen” munkáját.

A társam csak erre várt. Hősi elszántsággal begombolta kabátját, meglöbálta a két karját és a betörőhöz lépett.

— Ki maga és mit keres itt?

— Hogy én ki vagyok? Mi köze ahhoz az úrnak?

— Igen is van közöm! Már régóta figye-lem. Rosszban tör a fejt, ne is próbálja ta-gadni. Enyhén szölvva maga gyanus nekem itt a persely közelében.

— Még hogy én gyanus vagyok! Talán még betörőnek nézett az úr? — dörög az önértel hangos kérdése a templomban.

— Nem vagyok én betörő kérem! Demény János a becsületes nevem és unitárius vallású vagyok. Foglalkozásra nézve: gyári főgépész. Messzi vidékekre kerültem el, azon a vidéken nincsen unitárius templom. Felébredt bennem a vallással szemben való kötelességérzés. Éppen néhány száz leit tettem a perselybe aprópénzben és annak elhelyezése került több időbe. Nem kellett volna erről tudnia senkinek, úgy akartam csinálni, de a magam igazolására most már el kellett mondanom. Ugyúgy, eb-ben a korban még jótékonykodni sem lehet anélkül, hogy gyanussá ne váljék az ember.

Az úriembert láthatóan meghatotta az egy-szerű ember önértel, bátor beszéde.

— Hát én megmondám, ki vagyok. Ha meg nem sértetem, most mondja meg az úr is, ki-csoda? Csak nem valami tilkos rendőr? Azzal még nem volt dolgom.

— Dr. Tamás István ügyvéd vagyok Iara de jos turdamegyei községből. Az ottani unitá-rius egyházközség főgondnoka, most aztán megérti ugy-e aggodalmamat viselkedése iránt?

— Na, ha ügyvéd, akkor a jó szerencse ve-zérelte hozzá, fogadta el az ügyvéd barát-ságos kézzorítását Demény főgépész. — jogi tanácsra lenne szükségem. Nyolcvanezer leit adtam kölcsön egy pap sógoromnak, még 1926-ban. Felét meg is adta. Követelhetem-e tőle, a másik felét is, mit mond ilyen esetben az adósságrendező törvény?

— A tartozás a konverziós törvény kedvez-ményei alá tartozik, mert a pap sógorának földbirtoka is van minden valószínűség szerint. Tehát, ha fele tartozást megadta: a másik rész nem követelhető, azt a törvény eltörölte.

— Megértettem ügyvéd úr, hálásan köszö-

nöm a jó tanácsot. Így nem megyek bele egy költséges perbe. Mivel tartozom az ügyvéd úr-nak a köszöneten kívül?

Ritkán hallott kérdő mondat ez a mai vi-lágban az ügyvéd fülének.

— Mivel tartozom ügyvéd úr?

Most hozta az ügyvéd gyermekeit beírni az iskolába. Legutolsó lelet is ki kellett adnia. Milyen jó is volna most az az ötszáz lei is, amit ettől a jómódú egyszerű embertől kaphatna. De ma jó akar lenni. Sőt jóságos. Megszégyeni-tette ez az egyszerű iparos: betörőnek nézte a ritka jótékonykodót. Aztán az egyház is sze-gény.

— Nem fizet nekem semmit jóember, de ha szánt nekem valamit és megengedheti ma-gának: adja azt is a szegények részére.

— No ez derék dolog ügyvéd úr! Kire biz-zam ezt az összeget?

— Senkire. Nézze még a templom közelé-ben vagyunk. Ismét betérünk. Most nem gya-nakvó, rosszat gondoló lélekkel, hanem egy-forma hibélti testvérérzéssel. Ott aztán maga a perselybe dobja azt az összeget, amit akar...

És ezüstös csengéssel muzsikáltak a szá-z-leletek a jótékonydás rég elfeledett himmsza-ként...

Kint pedig eldudolt a napfény és gépszerű lélektelenséggel zsongott a nagyvárosban a munka rideg ritmusa...

Albert István.

A semmitűszék fog dönteni a két és félszázalékos ház-pótadó kivetésének lehetősége felett

A timisoarai közigazgatási bizottság vitásnak találta az adó alkotmányosságát

Timisoara. Saját tud. Jelentettük, hogy a háztulajdonosok egyesületének kezdeményezé-sére több háztulajdonos a helyi közigazgatási fellebbezési bírósághoz (volt revízióbizottság-hoz) fordult a két és fél százalékos városi ház-pótadó kivetése ellen. A közigazgatási bíróság helyt adott a fellebbezőknek annyiban, hogy vi-tásnak találta az új közigazgatási törvény vo-natkozó intézkedésének alkotmányosságát s ezért úgy döntött, hogy az egész ügyet a sem-mitűszékhez terjeszti fel. A semmitűszék majd teljes ülésben foglalkozik a dologgal és határoz arra nézve, vajjon beleütközik-e az alkot-mányba a kivetett városi pótadó, vagy sem. A város a bíróságnak ezt a határozatát nem fel-lebbezte meg, így az iratok már el is mentek a semmitűszékhez.

A timisoarai háztulajdonosoknak ez a fel-lebbezési ügye érthető módon mindenütt érdeklődést váltott ki. Értesülésünk szerint úgy az oradeai, mint pedig az aradi háztulajdonosok, amikor fellebbezéssel éltek s a közigazgatási törvény vonatkozó szakaszának alkotmány-szerűségét vitatták — miként most értesülünk — precedens esetre támaszkodtak. Annakide-jén az úttörvény nem állapította meg ugyanis az új adó felső határát — maximumát —, amiért aztán a semmitűszék ennek az adónak az alkot-mányellenes voltát állapította meg. Az illető törvény vonatkozó része ezért végül is parla-mentáris átdolgozást kapott. Eppen így állunk a városi pótadóval. Az új közigazgatási törvény 186-ik szakasza megengedi ugyanis, hogy ahol a rendes költségvetés nem mutatkozik elegendő-nek a rendes kiadások fedezésére, az ebben a szakaszban megállapított „aditionale”-ken ki-vül pótadicionálék is kivetethető. Csakhogy a törvény ezeknek a maximumát nem állapí-totta meg. Már pedig nyilvánvaló, hogy az alkotmányozó nem kívánta az adóztatási jogot a végrehajtó hatóságok kényekedvére bízni s an-nak szabályozását éppen csak a törvényhozó hatalomnak tartotta fenn. Az említett prece-dens esetre való hivatkozást aztán a közigazga-tási bíróság (Curtea Locala Administrativa) tel-jesen indokoltnak is találta és el is rendelte,

Aradra helyezik a timisoarai vasútigazgatóságot?

Timisoara. Saját tud. A legutóbb megtar-banati hadgyakorlatok alkalmával Tabaco-vici CFR-igazgatósági elnök, Macovei vasúti vezérigazgató és a nagyvezérkar képviselője meg-tekintették a timisoarai vasútigazgatóság épü-letét s azt nem tartották megfelelőnek. Átmen-tek aztán Aradra és megtekintették az ottani vasútigazgatósági épületet is, amelyet megfelelő-nek találtak, annál is inkább, mivel erre a célra építették. A vasútigazgatóság tisztviselői kará-ban ennek folytán nagy a nyugtalanság. Attól tartanak, hogy az épület kérdésén dől meg az ugyezőlvan évtizedes probléma, hol maradjon véglegesen a vasútigazgatóság: Timisoarán-e, vagy Aradon. Ha Aradra kerülne, ugy sok tiszt-viselőt áthelyeznének, ami költséges s a tisztvi-selők már annakidején átéltek egy ilyen költöz-ködést, amikor felosztatták az aradi igazgatósá-got és a Timisoaraiba olvastották. A timisoarai igazgatóság bérházban talált elhelyezést. Az épü-let, amely ma már a pénzügyminiszteriumé, tényleg nem is felel meg. A vasútigazgatóság már külön palotát is akart építeni, a tervek is el-készültek, de az építkezésből mindeddig semmi nem lett. A város, a megye s a közgazdasági tes-tületek újlag megmozdultak, hogy a vasútigaz-gatóság áthelyezését megakadályozzák.

hogy most már a semmitűszék döntson: alkot-mányszerű-e így, ahogy van, a közigazgatási törvénynek a pótadicionálék elrendelő pontja, vagy sem?

A semmitűszék döntését s az ezt követő fejleményeket most már országsszerte kíván-csian várják a háztulajdonosok.

Értékes lelkikönyvek:

- Müller Lajos S. J.: A JÓ ISTEN.
Isten végtelen irgalmáról írt ér-tékes, színes, felemelő és gyá-korlati munka Ára 70 lei
- Müller Lajos S. J.: ISTEN KEZÉBEN
Az Isten akaratára hagyatkozás művészetére tanít az élet min-den változatában Ára 120 lei
- Csávossy S. J.: EGYÜTT A MESTERREL
A Jézus Szíve-tisztelet szellemé-ben feldolgozott lelkigyakorlatos témák. Lelkigyakorlatra, napi el-mélgelésekre is elsődrendű Ára 110 lei
- Csávossy: A NAGY KIRÁLY NYOMDOKAIN
A lelkigyakorlatok II. hetének anyaga, teljesen kidolgozott el-mélgelésekben. Napi elmélgeléd-ésekre is igen kitérő Ára 235 lei
- Dr. Schmiedt Béla: LEKLET AZ ÉLETBEI
Lelkigyakorlatos témák megkapó, mesteri feldolgozása, modern pél-dákban Ára 110 lei
- Blázovich Jákó O. S. B.: A LEGFÁJÓBB VALSÁG
A modern család válságáról bra-vuros ügyességgel, értékes, finom, az intelligenciának szánt munka Ára 60 lei
- Wagner: A NAGY KIRÁLY KATONÁI
Szentül élt világi fiatalemberek mély lelkiéletét sugárzó életrajza Ára 60 lei
- Levegő: a Magyar Lapok könyvosztályánál.

A volt frontarcosok szövetsége évi közgyűlést tartott Magyarországon

Kegyeletnyilvánítás Gömbös Gyula emléke iránt. — Más országok volt frontarcosai is képviseltették magukat

Budapestről jelentik: Az országos frontarcos szövetség vasárnap délelőtt tartotta nyolcadik országos frontarcos értekezletét osztrák, olasz, német és bolgár küldöttségek részvételével.

Takács-Tolva József gróf, elnök, megnyitó beszédében a bolsevizmus ellen szólott. Hangoztatta, hogy a frontarcos társadalom mindenkor kész a vörös veszedelem eltiprására.

Kozma Miklós belügyminiszter a kormány nevében mondott beszédet és üdvözölte a külföldi kiküldötteket. Kijelentette, hogy a harcra férfiak állottak férfiakkal szemben, s küzdöttek egymással azok, akik nem idézték elő a háborút, akik a viszály diplomáciai elhárításának, vagy el nem háritásának lehetőségéért nem voltak felelősek, csak azt tudták, hogy mi a parancs és kötelesség. És az egymást elválasztó határok ellenére megértik egymást, mert a kötelességét teljesítő férfi nem ellensége, hanem ellenfele egymásnak. A frontarcos szellem a háború vérvíatarában alakult

ki és egy életre szól. Ez a szellem nem uszító és nem háborút előkészítő gondolat, hanem magas színvonalon mozgó és egymást megbecsülő gondolat és ezért ápolni kell Európa békéje érdekében.

Kozma Miklós ezután ezeket mondta: — Meg kell most emlékezni arról, aki legjobban szerette a magyar frontarcosokat, Gömbös Gyuláról.

Néma csend támadt. Feszés „vigyázz” állásba merevedett egy percre a sokaság, azután a belügyminiszter ismét bejelentette, hogy a frontarcos törvényt a parlament elé terjesztik.

Goglia tábornagy az osztrák, **Toffkalow** Vladimir tábornok a bolgár, **Tentori** Hannibala altábornagy az olasz, végül **Oberlind** a német hadviselt alakulatok nevében üdvözölte a magyar frontarcosokat. Miközben a külföldi delegációk vezetői beszéltek, letették az ismeretlen Katona emlékművére az osztrák, bolgár, olasz és német frontarcosok koszorúit.

Az ellentétek nagy megerőyhülése a magyar belpolitikában

Az ellenzéki pártok is a kormány mellett nyilatkoznak

Budapestről jelentik: Ernszt Sándor volt miniszter, esztergomi képviselő vasárnap beszámolót tartott. Sajnálattal állapította meg, hogy Gömbös Gyula nagyon sokat ígért. Az elhunyt miniszterelnök rendkívül öntudatos ember volt, aki bízott önmagában. Az emberi kultúra megteremtette a jogot és szabadságot, de ezekkel visszaélni is lehet.

Ernszt a továbbiakban kijelentette, hogy Darányi feltétlenül becsületes és igazi magyar úr. Az ellenzéknek nem az a feladata, hogy elgáncsolja a kormány munkáját és ha becsületesen megteszi kötelességét, nem lesz ellene.

Bajáról jelentik: A nagybaracskai kerület-

ben **Mojzes János** beszámolóján beszédet mondott **Eckhardt Tibor** és **Friedrich István** is.

— Az ország új helyzet elé került — mondotta **Eckhardt**, — nemcsak azért, mert Gömbös Gyula meghalt, hanem azért is, mert a rendszerváltozást kiváltotta a diktatúra törekvések csődje is. Darányi beszédének minden szavát aláírom és kijelentem, hogy mi ennek a politikának megvalósításában segíteni fogjuk a kormányt.

Friedrich és a többi felszólaló is hitet tett az alkotmányjogi reform és a fitkos választójog mellett.

Blum francia miniszterelnök a parlament feloszlátása lehetőségéről beszélt

Követelte, hogy a kommunisták is segítsék a Népfrontot a rendfenntartásban

Orléansból jelentik: Blum, francia miniszterelnök a radikális szövetség ebédjén beszédet mondott. Hangoztatta, hogy az ország a demokrácia megvédésének munkáját nagy többséggel a népfront-kormányra bízta. Lehet szó arról, hogy a **Chautemps** miniszter gondolata szerint új választást tűzzünk ki s feltegyük az országnak a kérdést, vajjon a kormány folytatassa-e munkáját a mostani többségre támaszkodva. Azonban a válasz bizonyára ugyanaz volna, mint hat hónap előtt. De

érdekes dolgokat lehet észlelni. Az ország tömegei támogatják a népfrontot és mégis kételkednek fennmaradásában.

— Meghatározott politikai programmal kerültem hatalomra. — folytatta beszédét Blum — és nem vagyok hajlandó más politikát folytatni. Bizom is munkám sikerében, de szükséges, hogy a Népfronton belüli pártok mind támogatják a kormányt rend fenntartásában s vegyenek részt a rend fenntartásában a kommunisták is.

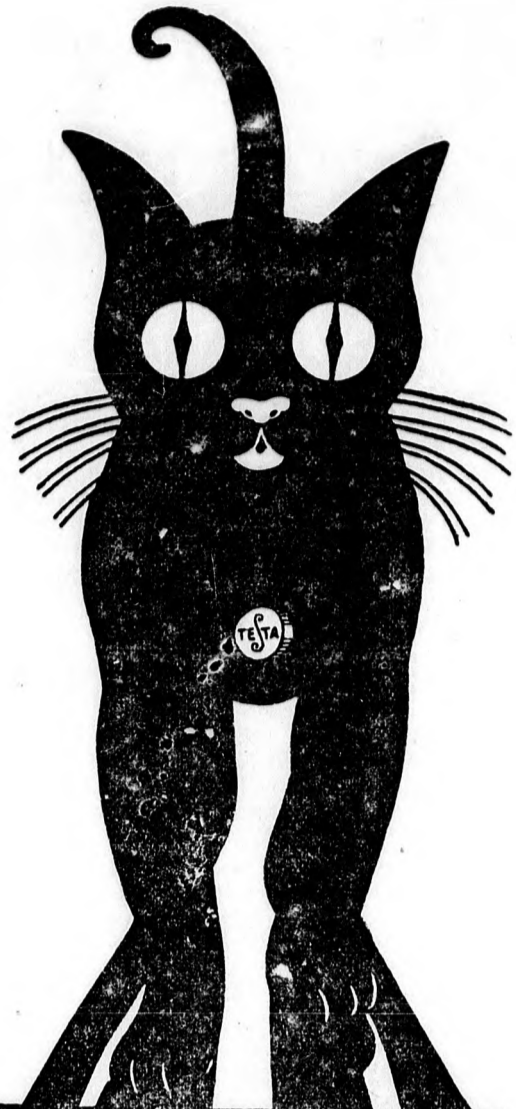
A kormány saját maga csődjét vállalná be, ha nem tudná fenntartani a rendet.

A kormány bukásából pedig csak a köztársaság veszedelmes ellenfelei húznának hasznot. Európa tragédiája, hogy nem a demokrácia és a diktatúra irányai között oszlik meg, hanem kétféle diktatúra szerint csoportosul: egyik a kommunizmus, másik a fasizmus diktatúrája. A problémák e két diktatorikus irány szerint tolnak el s ez a körülmény az erőket is ilyen eltulodásba sodorta.

FÉLNEK, HOGY A RADIKÁLIS PART A BLUM-KORMÁNY ELLEN FORDUL. — A TÜZKERESZTESEK PUCSRA KÉSZÜLNEK.

Párizsból jelentik: Politikai körökben feszült izgalommal várják, hogy mit fog határozni a radikális párt biarritzi kongresszusa, amely csütörtökön ül össze. Nyíltan szembe fordul-e a Blum-kormányral? Ez a legnagyobb kérdés. Ugyanakkor a szocialista-kommunista munkásság felé is aggodó tekintetek irányulnak, annál is inkább, mert a jobboldali pártok erősen készülődnek. Vasárnap **Taitinger** képviselőnek, a hazafias ifjuság vezérének elnökletével gyűlés volt Párizsban. Ezen ostromozták a vörös uralmat, majd táviratban biztosították a spanyol nemzeti csapatok vezetőit az igazi franciák rokonszenvéről.

Párizsból jelentik: A **Populaire** szerint De

TESTA
AZONNAL CSILLAPÍT
INFLUENZÁNÁL
HÜLÉSNÉL-GÖRCSÖK
IDEGZSÁBA-FEJFÁJÁS

KAPHATÓ MINDENUTT

la Roque, a volt tüzkeresztess szövetség vezére, hétfőre puccsot tervez. Hatalmába akarja keríteni a szakszervezetek székházait, s általában a marxista egyesülteket és lapok helyiségeit.

SALENGRO BELÜGYMINISZTER AZ ÜZEMEK MEGSZÁLLÁSÁNAK ABBAN-HAGYÁSÁÉRT KÖNYÖRÖG.

Párizsból jelentik: **Salengro** belügyminiszter az egyik ipari kerületben mintegy 10 ezer ipari munkás és bányász előtt beszédet mondott. Ennek során kérve-kérte a munkásokat, vessenek véget az üzemek megszállásának. Ha ezek a törvénytelen cselekedetek tovább tartanak, akkor a közvélemény egyrésze, főként a polgárság a munkások ellen fordul, úgyhogy az üzemek megszállásának rendszere végül is a népfront felbomlására, a kormány bukására és a fasizmus uralomra jutására fog vezetni.

A Duna kivetette egy rablógylkosság áldozatát. Győrből jelentik: Kegyetlen rablógylkosságot fedeztek fel vasárnap délelőtt Győr közelében, Győrszámoly község határában a Duna-parton. A Duna egy hatvan év körüli, uri külsejű férfi holttestét vetette ki. A holttesten borzalmas seb tátongott: a nyaka át volt vágva. Ertesítették a hatóságokat, Győrből vasárnap délelőtt vizsgálóbíró szállt ki és felboncoltatta a holttestet. Megállapították, hogy az ismeretlen férfit előbb leütötték, azután pedig nagy késsel átvágták a nyakát. A kés a csigolyákat is átmetszette. A szerencsétlen emberről lehúzták a kabátot, mellényt, zsebeiből kivettek mindent és homokkal töltötték meg. A férfi lábán levő cipőn és harisnyakötőn Bata felírás olvasható. Ebből arra következtetnek, hogy a meggyilkolt ember csehszlovákiai lakos. Ertesítették a csehszlovák hatóságokat és ott is megindították a nyomozást.

Ahol az alkohol áldozatai meggyógyulnak

Megrendítő és érdekes esetek a szenvedély rabjainak életéből

Budapest, október 18.

A magyar fővároshoz egészen közel esik Rákospalota. Lakói nagyon büszkék egy kis barokk palotára, amelyben már közel 30 éve működik az Általános Közjótékonyági Egyesület *alkohol-beteg intézete*. Valaha a nagyemlékű gróf Vigyázó Ferenc családjaé volt az előkelő kis kastély, amelyet négyholdas park övez. benne platánok, fenyők, halastó és tömérdek virág: dahlia, ószirozsa, salvia, szegfű.

A parkban és a virágos kertben, ahol az ószirozsaak tövében piros paradicsom érlik, 45

ember dolgozik. Ásó, kapa a kezükben. Az egyik homokot bányászik, nyolcan-tizen üveg-házat építenek. A kemencét vámról rakosgatja nagy kedvvel és szakértelemmel.

— *Ki mondta, hogy dolgozzanak?*
— *Nem parancsol itt nekünk senki, úgy tárnak a földet, ahogy akarjuk. Kell ez a kis fizikai munka, különben nagyon elhízánk...*

Méndezt pedig olyan derűsen és csillogó szemmel mondják, mintha hosszú esztendőök összegyűjtött filléreiből a maguk kis hajlékát építenék.

A száraz kocsmában

A rákospalotai szanatórium 45 vendége egytől-egyig *alkoholbeteg*. Kétségbeesett anyák és hitvesek hozták be őket vagy a betegségyező egyesületek beutalásával jutottak a szanatóriumba *elvonó kúrára*.

Gyógyintézetünk között ez a kis szanatórium különleges helyet foglal el. Huszonnyolc év óta kezelik itt az alkoholistákat, azokat a súlyos betegeket, akik közül többen nem is a saját lábukon lépték át a kastély küszöbét, hanem hordágyon vagy támogatva hozták a család tagjai. Az intézet özv. gróf Apponyi Albertné vezetése mellett működik megfelelő számú orvosi személyzettel.

A szanatórium üvegfalas halljából tágas szoba nyílik, ahol most éppen a munkában elfáradtak „kocsmáznak”. Az apró asztalok mellett nyolc-tizen ülnek, újságot olvasnak és vígan pöfékelik a mellbevágó cigaretták füstjét. Ez itt a „száraz kocma”. Alkohol még tévedésből sem kerülhet a szanatórium szobáiba. Maguk az orvosok is adszínensek.

A hiányzó alkoholgőzt derűs beszélgetések pótolják, bizonyítékkul, hogy alkohol nélkül is lehet szórakozni — csak akaraterő, meg kedv kell hozzá. Ezek az emberek pedig, akik gyakran többhónapos önkéntes száműzést vállalnak a tündéri parkban és a hangulatos kastélyszanatóriumban, mind kellő akaraterővel rendelkeznek, mert gyógyulni akarnak, az életet élvezzék.

Az alkohol rabjai, ha megtérnek

A szanatórium élén igazgatónő áll. Nagyon művelt, szeretetreméltó hölgy, akiben a betegek vakon bíznak s ez a nagy hitük a jövőjük biztosítéka. A külvilágban járó ember fogalmat sem tud alkotni magának arról, hogy milyen tragikus sorsok és kerékbelőrt életek születnek itt újra — a krisztálytisztá vízzel telt poharak mellett.

Szívbemarkoló eseteket mondanak el az orvosok. Elmondják, hogy egy kartársuk, akit néhány évvel ezelőt fiatal hitvese támogatott be a szanatórium kapuján, a tömérdek italtól már látási zavarokkal küzdött, a megvakulás és a bémulus réme fenyegette. Az összetört lelkű ember egy hét múlva már tajtékozva követelte, hogy fröccsöt tegyenek az asztalára, amelyért *gyógyultán távozott el s most egy pestkörnyéki*

Az idei könyvpiacon a legjobb kiállítású magyar könyve:

Jánosi József S. J.:

MARIA

Egészen egyszerű, óriási érdeklésre alkalmas tárgyalása az u. n. mariológia kérdéseinek. Molnár C. Pál huszonkét fametszetével.

Ara 130 lel és 15 lel portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

500 pengőt dobott maga elé. Két hét múlva, amikor újból hatalmába kerítette a régi mámorok emléke, már csak 200 pengőt ajánlott. Egy hónap elmúltával már „fabatkát” sem ért számára az aranyosan gyöngyöző fröccs. *Teljesen*

„Bácsik kérem, fogadjanak szót...”

A szanatórium ápolójainak átlag 62 százaléka *gyógyult meg teljesen*. A többiek tovább is fogyasztanak esetleg alkoholt, de már nem veszedelmes mértékben. Az egykori betegek majdnem minden hónapban felkeresik gyógyuláskor színhelyét a szokásos összejövetelek alkalmával, s fölényes öntudattal buzdítgatják kiltartásra utódait.

Az orvosok feljegyzései sem nélkülözik a kartotéklapok tragikus eseteit. Meghatva mesélik, hogy az egyik karácsonyi ünnepen az egybegyűltek nagy tömegéből kivált egy kis leány és beszédet intézett a felnőttekhez:

— *Bácsik kérem, fogadjanak szót az orvos bácsiknak, akkor olyan jók lesznek, mint az én apuskám...*

A csöppesség csak hónapokkal előbb kapta vissza édesapját, aki a szanatóriumi kezelés alatt teljesen abstinens lett, elfelejtette a duhaj napokat és gondos, szerető apja lett gyermekeinek.

Mivel gyógyítanak

A köztudatban az a hiedelem járja, hogy az alkoholbetegeket az elvonó kúra alatt injekciókkal és gyógyszerrel tömlik, amelyekből azután „szeszundort” kap még az idült pálinkás is.

— *Több kuruzsló így gyógyít — mondják a szanatóriumban —, mi azonban semmiféle gyógyszert nem alkalmazunk. Ha a megbetegedett szervezet: ideg, máj, vese, izület orvosi beavatkozást kíván, azt természetesen elvégezzük.*

— *Mi tehát a titka az elvonó kúrának?*
— *Az alkoholbeteget mindenekelőtt ki kell ragadni régi környezetéből. Abstinens gyógyintézetbe kell utalni, ahol kizárólag az egészséges élet: bő táplálkozás, sok fürdő, tiszta levegő és testmozgás a biztos gyógyulás feltétele. A mi betegekünk reverzálást adnak, hogy legalább 12 hétig maradnak a szanatóriumban s ezalatt az idő alatt előírásainkat betartják és főleg hízni igyekezzenek...*

Milyen ételeket kapnak?
— Mindenben a legfinomabbat, diéta nélkül. A tegnapi étlem például ez volt:
Reggel: félliter kávé, két vajjas kenyér.
Délben: paradicsomleves rizzsel, tejeles tökfőzelék sülttel, túrószusza.
Este: töltött paprika, tejbedara, fahéjas cukorral.

Meglepő izlésfordulat

Az ételmezés elismerten kitűnő. Apponyi Albertné egy alkalommal megízlette a konyhában az ételeket, amelyekből amúgy állva azután — ebéidő lévén — az egész déli menüt elfogyasztotta. A szanatórium derék szakácsnőjének pompás ételen sorban meg is híznak a betegek.

A virágoskertben foglalatokodó egyik betektől megkérdeztem, hogy mennyit sikerült híznia?

— *Tizenegy és fél kilót...*
— *Mióta?*
— *Június 16 óta, pedig az első hetekben csak úgy immel-ámmal csipegettem.*

kisvárosban az alkoholelleses liga elnöke és igazszívű gyámoltója az alkohol elesettjeinek.

A szanatóriumban egyébként minden be-tégről érdekes kórlapot vezetnek. A legépeit sárga nyilvántartó lapok egy-egy regényt tárnak fel. Kijegyeztem az egyik feljegyzés adatait, amelyek H. Ferenc nevű volt magántisztviselő, jelenleg ablaktisztító jórafordult szomorú életét árulják el. A kórlapot a szanatórium igazgatója írta fel:

„1935 február 7-től május 29-ig volt a szanatórium ápolója. Öt gyermek apja. Szörnyű állapotban került ide, úgyszólván minden ruha nélkül. Gyermekei közül három fekvő beteg. Foglalkozni kezdett, de gyakran megvádolt bennünket, hogy igazságtalanul bánunk vele. Közben jött a húsvét és az elnök úr jóvóltából a családja kapott sonkát, cukrot, lisztet, zsírt, húsféléit, diót és tojást. Egy napra hazaengedték, hogy elvigye az ételmiszereket. Szegény úgy jött vissza, mint egy megvert kutya. Akkor látta ugyanis először, hogy mit szenvedhetett a családja, amíg ő a nagyon is kicsi keresetét mindig elitta. Nem lehetett könny nélkül hallgatni, amint elmesélte, hogy este neki a gyermekei az enniválónak, amit hazavitt. Ettől kezdve összegyűjtötte a társaitól visszamaradt személyét, kenyérdarabokat és ha a felesége felkereste, odaadta neki, hogy vigye el a gyermekeknek.

Az intézet pedig azzal segít rajta, hogy vele tisztítatják az ablakokat és ezért heti négy pengőt kap. Teljesen abstinens”.

A bőséges étel, amelyben fontos szerep jut az édességeknek, meglepő izlésfordulatót okozhat. Az alkoholtól kimart gyomrú emberek lassan rászoknak a tápláló édességekre. Elmesélték egy derék ember tragikomikus esetét, amely a közelmúltban történt:

Sírva kopogtatott be az intézetbe egy napon K. Ferenc napszamos felesége és elpanaszolta, hogy a kigyógyított ura újból elmaradzik.

— *Csaknem kocsmában ül — kérdezték tőle.*

— *Dehogyan is kérem... cukrászdában.*

A további faggatás során azonban kiderült, hogy a napszamos bár szívesen eljár a cukrászdába, csak 40—60 fillér ára süteményt fogyaszt el. Régebben 4—5 pengőt költött — *pálinkára.*

A szanatórium volt betegei közül a legérdekesebb típus egy nyomdász, aki „*állati színvonalra butult alkoholizmusáról*” és sikeres gyógyulásáról könyvet adott ki. Ott írja ezeket a sorokat: „*Két igazán jelentős dátumot ismerek életemben: az egyik a születésem dátuma, a másik pedig az újjászületésemmé: vagyis az a nap, amikor állttem a rákospalotai szanatórium küszöbét.*”

h. g.

Segíteni akarunk

Tudósk, kiváló szakorvosok, sok évi tapasztalatait, tanácsait szeresheti meg ezen művekből

Semmelweis: Az anyákmegmentője Lei	65
Dr Kármán Samu: Csecsemőtáplálás és táplálkozási zavarok	100
Dr Müller: A megbűléses betegségek megelőzése a csecsemőkortól az aggkorokig	45
Dr Izsák: Az idült székrekedés orvoslása	110
Dr Földes: Mit kell tudni a méhrákról	45
Dr Verobély: A rákbetegség	30
Bucsnányi: Érelmeszesedés gyógyítása	55
Bucsnányi: Természetes gyógymód és táplálkozás	145
Lukács: Hogyan éljen a vesebajos ember?	95
Lukács: Az elhízás és soványító gyógyeljárások	95
Dr Ehrenfeld: A szépítő sebészetről	110
Dr Nyirő: Az öngyilkos	100
Dr Horvay: A cukorbeteg kosztja	95
Stekel: A fejfájás, migrén és egyéb ideges fájdalmak	110
Dr Hézsár: Atöröklés mint vérgyet	180
Dr Engländer: Isias és derékfájás	65
Dr Puder Sándor: „Állapota kielégítő”	65
Gergő Endre: Gyakorlati életbölcsesség. Az öntudatos élet és a boldogulás útja	95

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P, Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felölsszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza. Csakias válaszbelvelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Éjjel és hétfőn ismét élénk, helyenként viharos északnyugati szél. Egyes helyeken, főképp északon kisebb záporosók. Az éjjeli lehűlés átmenetileg gyengül, a nappali hőmérséklet kissé alacsonyabb lesz.

PACELLI BIBOROS-ÁLLAMTITKÁR BOSTONBAN. Newyorkból jelntik: Pacelli, pápai államtitkár, aki napok óta az Unió területén tartózkodik és nagyfontosságú megbeszéléseket folytat. O'Connell biboros-érek meglátogatására autóval Bostonba utazott. A biboros-államtitkár még néhány hetet fog az Egyesült-Államok területén tölteni.

ELITÉLTEK DR. ABRUDBÁNYAY EDE KÉPVISELŐT. Odorheiu. Saját tud. Még a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával mondott egyik programbeszéde miatt államellenes propaganda címén bűnper indult dr. Abrudbányay Ede képviselő ellen a helybeli törvényszék előtt. Az ügyben több főtárgyalást tartottak, de az ügy befejezése valamilyen okból mindig elmaradt. Végre most, október 17-én, szombaton ítéletet hozott a törvényszék. Az ítélet dr. Abrudbányay Ede bűnösségét megállapítja s 10 napi elzárásra és 5 ezer lei pénzbüntetésre marasztalja a képviselőt. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, ellenben dr. Abrudbányay és védője, dr. Vencsek József ügyvéd, fellebbezést jelentettek be a bűnösség megállapítása miatt s így az ítélet nem jogerős.

Rendelkezési állományba helyezték az utolsó banati magyar főszovalgóbírókat. Timișoara. Saját tud. A belügyminiszterium a legutóbbi képzési vizsgára rendelte be a kisebbségi származású főszovalgóbírókat. Ezen a vizsgán az illetők román nyelvtudását is meg akarták állapítani. A vizsgára bejelentkeztek Weisz Ernő, récsi főszovalgóbíró is, az egyetlen banati kisebbségi főszovalgóbíró, aki megbukott a nyelvvizsgán. Ennek következtében most rendelkezési állományba helyezték Weisz Ernőt, aki perbe csak az elírt korhatár elérése után kaphat nyugdíjat — bár akkor is — a most divó szokás szerint — bizonyítványt kellene felmutatnia arról, hogy letette a nyelvvizsgát. Weisz főszovalgóbíró vagy huszonnyolc évig állt a megye szolgálatában és Recason nagy tiszteletnek örvendett.

HALÁLOZÁS. Mint igaz részvétellel értesülünk, Deutsch Dezső faiskola tulajdonos Lipovan meghalt. Deutsch Dezső a legkiválóbb szakemberek közé tartozott és mint szakiró is elsőrendű volt. Számos cikkét közöltük lapunkban, amelynek megindulása óta lelkes munkatársa volt. Haláláról közelebbi értesítést még nem kaptunk.

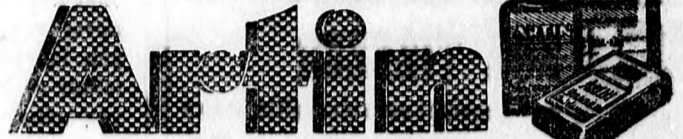
Felhívás a volt lengyel legionistákhoz. Kis-mokv Károly, László Mihály, Sierminsky János és dr. Marczinek Jenő felkérlek azokat, akik a világháborúban a lengyel légiókban vagy 1919-1922 között más lengyel formációban szolgáltak és eddig még nem adták le magukról, valamint azokat, akiknek hozzátartozója a légióknál hősi halált szenvedett: adják le címeiket írásbelileg Miklósi Ferdinánd Leóhoz, Budapest X., Szabóky-u. 58.

ISMÉT BEZÁRTAK EGY ISKOLÁT SATUMAREN A TERJEDŐ VÖRHENYJÁRVÁNY MIATT. Saját tud. Satumaren a vörhenyjárvány közel két hónapja dühög. A főorvosi hivatal ezért razzitát rendelt el s egyetlen utcában hat olyan vörheny-betegét talált, akiket nem jelentettek be. sőt a beteg gyermekeket iskolába küldték. Ezeknek a szüleit most megbírságozták. Szombaton dr. Bolchis főorvos elrendelte az egyik leánygimnázium nyolcadik osztályának öt napra való bezárását.

Ha HASHAJTÓRA van szüksége, vásároljon ARTINT!

Sokan vannak, akik a gyógyszerértében egyszerűen „hashajtót” kérnek, ahelyett, hogy kifejezetten „ARTINT” kérnének. Ha azonban vigyáz egészségére és olyan hashajtót akar, amely biztosan, de enyhén hat, anélkül, hogy görcsöket okozna, vagy hasmenést idézne elő, úgy vegyen ARTINT! Óvakodjon az utánzatoktól és vigyázzon a névre és az eredeti csomagolásra. Utasítson vissza értéktelen utánzatokat, amelyek károsak egészségére és amelyek vásárlása csak kidobott pénzt jelent. ARTIN a legjobb modern hashajtó, az orvosi tudomány valóságos kincse.

A DR. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMENYE

ORVOSI HIR. Dr. Klein Gyula külföldi tanulmányutjáról hazatért. Rendelését bel és női betegek részére Oradea, Str. General Holban 38. sz. alatt újból megkezdte.

Griger Miklós magyarországi legitimista vezető súlyosan megbetegedett. Vasárnap délelőtt az a hír terjedt el Budapesten, hogy Griger Miklós, a Nemzeti Legitimista Néppárt vezetője váratlanul súlyosan megbetegedett. A Hétfői Napló munkatársa Griger barátai, ismerősei körében ezt a felvilágosítást kapta:

— Az apatipébenos ur valóban beteg. Pár nappal ezelőtt Hock János eltemetése után rosszul lett, mire orvosa nyomban Bicskére szállította és a bicskei plébánián vették ápolás alá. Vasárnap azt a hírt kaptuk, hogy kezelőorvosa érvágást végzett Griger Miklóson. Az érvágás után megkönnyebbült s jobban érezte magát. A lap munkatársa délután telefonon fölhívta a bicskei plébániát, ahonnan maga Griger Miklós beszélt. Kijelentette, hogy szívujaja okozta újabb megbetegedését, de már jobban van.

Megszűnt a tg-megbeszélés szabó sztrájk. Saját tud. A szabómunkások ötheti sztrájkja után, mivel 5 százalékos béremlést értek el, a sztrájkot becsünetették és nyomban munkába állottak.

Elnököt választott a satumarei Kereskedelmi Társulat. Saját tud. Tisca Emil bankigazgató ezelőtt egy héttel lemondott a Kereskedelmi Társulatról viselt elnöki tisztéről. A társulat most tartotta meg elnökválasztó gyűlését, ahol Suta Demeter könyvkereskedőt, eddigi alelnököt választották meg Tisca Emil helyébe. Alelnök Kirilla László, a fűszerkereskedők szakcsoprtjának ügyvezető elnöke lett.

Elütötte a villamos a cluj-i autóbussz vezetőjét. Saját tud. Hétfőn reggel a M. sz. cluj-i autóbussz-vállalat egyik kocsija Timișoara-n a Mileniumi templom előtt, hogy kikerüljön az előtte haladó két kerékpáros, felhajtotta a járdára. Abban a pillanatban érkezett oda a hatos villamosvonal egyik kocsija, amely elütötte a két kerékpárost és az autóbusszal is összeütközött. Az autóbussz vezetője súlyosan megsérült, úgy hogy tizenket óráig csak nehezen tudták kihuzni a roncsok alól. Megjelentek a mentők, de addig az egyik közeli lakó orvos már első segítségben részesítette a sebesülteket. Súlyosabban csak az egyik kerékpáros és Korok Péter, a gépkocsi vezetője sebesült meg, akit letartóztatták, de kihallgatása után visszavitték a kórházba.

* **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszeresen legyen, ami legegyszerűbben a régóta közzismert természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával — reggel, éhgyomorral egy fél pohárral — érhető el.** Az orvosok ajánlják.

Összeütközött két ló a pesti lóversenyen. Budapestről jelentik: Ritka baleset történt vasárnap a Lovaregyleti díj futásánál. Alig csapódott le az indítást jelző fehér zászló s a lovak a kanyar felé iramodtak, amikor két ló összeütközött felbukott, zsokéjukat magok alá temetve. Csaplár zsoké pár pillanat múlva magához tért, talpra ugrott, de a másik zsokét Klimescha Albertet eszméletlenül tették mentőkocsiba. Súlyos hasüregi vérzést állapítottak meg a fiatal lovasnál, aki már közel állott az utóbbi években a championsághoz. A Csaplár lova, amely Horthy Jenő tulajdona, a lábát törte s a helyszínen agyonlőtték. A bajt egy harmadik ló okozta, az lökte a Horthy lovat a másik elé, éppen ezért a lovaregylet szigorú vizsgálatot indított. Alig pillanatok alatt vitték ki a felbukott lovakat és a két zsokét az elősiető lovaszfiúk a verseny pályáról, mert a verseny finise pontosan azon a helyen volt, egy perc múlva a 2800 méteres pályán, ahol a baleset történt, tehát újabb balesetek történhettek volna, ha gyorsan nem takarították meg a pályát.

Satu-Mare város vezetősége több mint egymillió leit kér a Ferdinand-utca lakosaitól közmunkahozzájárulás címén. Saját tud. A Ferdinánd király utcát a városi tanács az új vármegyeházától a vasuti felügyelőségig mintegy négyszáz méteren parkiroztatta és az utakat bitumenburkolattal látta el. A munkálatokra eddig több, mint kétféle millió leit fordítottak, amely összeg ötven százalékat a város most a parkirozott utca háztulajdonosain akarja bevenni, az új közigazgatási törvény rendelkezéseire való hivatkozással. A háztulajdonosok nem akarnak fizetni, hanem azzal érvelnek, hogy ingatlanuk értéke a parkirozás által semmivel sem emelkedett, márpedig a közigazgatási törvény csak ebben az esetben kötelezi a tulajdonosokat a részesedésre. A vitás kérdésben valószínűen a törvényszék fog dönteni.

Lopásért elfogtak egy volt filmrendezőt. Budapestről jelentik: Pár nap előtt egy ismert gyárigazgató lakásába — annak távollétében — becsengetett egy elegánsan öltözött fiatalember, aki a szobalánnyal közölte, hogy a gyárigazgatónak vidékről érkezett rokona. Látszólag meglepődött, hogy az igazgató nincs otthon. Majd arra kérte a szobalányt, engedje meg, hogy a könyvtárszobában irjon néhány sort bácsikájának. Ez meg is történt, majd a fiatal „rokon” eltávozott. Nemsoká ezután megállapították, hogy a szobából eltűnt az íróasztalról egy nagyobb értékű, súlyos arany cigarettatárcsa. A szobalány személyleírása alapján elfogták az ifjú „rokont”, akiről kiderült, hogy Márton Mihály, volt filmrendező s dr. Márton Miksa fia. Több ízben ült már börtönben Berlinben és Pesten is. Elfogták és tartóztatták.

Irredenta vád egyik salontai lelkész ellen. A salontai „Az Újság” című lap közli, hogy Filip közigazgatási vezérinspektor Salontára érkezett és a főgarmesteri szobában vizsgálatot tartott Dohi Árpád ottani református lelkész ellen, aki egy feljelentés szerint — amit állítólag a presbiterium két tagja tett — a templomban prédikációjában, államellenes kijelentéseket tett. A kihallgatásnál szintén megidézték jelen volt Fráter Emil volt orsz. képviselő gondnok és K. Balogh Ferenc tekintélyes gazda is. A vizsgálat odig — a hírek szerint — nem igazolta a feljelentést. Régen harc dúl az egyházban Dohi személye körül, aki már elpályázik onnan és ingóságainak egy részére, szabad kézből árverést is hirdetett. A vizsgálatot a vezérinspektor szombaton még nem fejezte be, de megdöbbenő, hogy a vádaskodásig aljasodott le a személyi harc.

A nagyvállalatok hozzájárulását kéri a satumarei légikikötő építéséhez. Satu-Mare. Saját tud. Dr. Ardeleanu Octavian vármegyei prefektus nyilatkozott a sajtónak s kijelentette, hogy a satumarei légi kikötő a legközelebbi időn belül felépül, hogy Satu-Mare is bekapcsolódjék a nemzetközi légijárat hálózatba. A légikikötő építésére már meghirdették az árlejtést s arra két ajánlat érkezett be. Az árlejtési bizottság Ardeleanu bucaresti mérnöknek ítélte a munkát 4.161.020 lej vállalati összegért.

Prágában vasárnap megverték a magyar futballistákat. Prágából jelentik: A vasárnapi magyar-cesh mérkőzés után, parázs botrányok színhelye volt a Spárta-pálya. A tömeg abban a hitben, hogy Bouska jelentéktelen sérülését Toldi idézte elő, a magyar csapat ellen fordult és többszázán megtámadták a magyar játékosokat. A verekedést a rendőrség szakította szét, amely a tömeget hátraszorította a magyar csapat kocsijától. Kinos incidens játszódott le a csehek orvosa és Toldi között is. A magyar játékosok ugyanis csaknem valamennyien megsérültek s amikor ezt Toldi közölte Neuderfelddel, a csehek orvosával, az azt válaszolta, hogy a cseh csapatban is vannak sérültek. Toldi erre kérte, hogy mutasson csak egy sérültet is közülök. Az orvos odaszült a csapathoz, hogy jöjjen elő, aki megsebesült. Senki sem jelentkezett. Toldi gunyos megjegyzésére az orvos durván válaszolt, majd heves szóváltás keletkezett, de most már komolyabb összetűzésre nem került sor.

Kosztolányi állapota válságos. Budapestről jelentik: Kosztolányi Dezsőről, a hosszabb idő óta nagybeteg kiváló költőről vasárnap aggasztó hírek teljedtek el. Kosztolányit már hónapok óta az Új Szent János kórházban apóliák nyelv és gégerákkal. Egy hónap előtt újból műtétet hajtottak végre rajta, ezuttal gégemetszést. Ugyilátszik azonban, hogy a betegség továbbterjedését nem tudják megállítani. Kezelőorvosa az egyik hétfői lap munkatársának kijelentette, hogy Kosztolányi állapota rendkívül súlyos, de az orvosok mindent elkövetnek, amit csak az orvosi tudomány véges eszközeivel meg lehet tenni, hogy késleltessék a katasztrófát.

SOK TIZEZER
megelegedett vevő bizonyítja hogy a
„ZEPHIR“
kályha az összes kályhák között a
LEGJOBB

10 kilogram fával fűt **24** órán át.
egy normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**
Kapható mindenütt. Kerjen díjtalan arányzékot.

HETVEN KILOMÉTERES SEBESSÉGGEL FOG TIMISOARA—ORADEA KÖZÖTT A GYORSMOTOR KÖZLEKEDNI. Timisoara. Saját tud. Jelentették, hogy a vasútigazgatóságának új, négytengelyű Astra-rendszerű motorost bocsátottak rendelkezésére, amellyel Timisoara és Oradea között a második gyorsvonatot akarja megvalósítani. Miután az új motoros igen nagy sebességet fejthet ki, az volt a terv, hogy fokozott sebességgel helyezik foralomba. Úgyhogy nagy időmegtakarítást érhetnek el. A sebességi próbát már meg is tartották. Ertesülésünk szerint a próbajárat alkalmával azonban megállapították, hogy a tervet nem valósíthatják meg teljes egészében. A motoros ugyan nagy sebességet fejthet ki, azonban a pályatest nem alkalmas arra, hogy azon hetven kilométeres sebességnél nagyobb gyorsasággal közlekedhessen. Ez a sebessége különben a máris forgalomban levő Timisoara—Oradea gyorsvonatnak is. A gyorsmotoros forgalomba helyezésére még nem jött intézkedés.

* **A nők után megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemetlenül csalódnának,** mert a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testzsigert okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglászervei mindennemű saját szag iránt eltompulnak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemetlen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kinos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár, szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegekben valódi, kimérve nem kapható.

Egyre emelkednek az élelmiszerárak, Timisoara. Saját tud. A búza árának emelkedésével kapcsolatban megdrágult a liszt is. A pékek a malmoktól 7.20 leiert vettek eddig lisztet feleért nullás és 9.00 leiert négyes lisztet. Ennek a lisztnek az ára most nyolc leire emelkedett, úgy hogy a pékek a kiskereskedelmi forgalomban az eddigi 8.50, illetve 9 lei helyett 10 leiert adják el. A pékek az áremelkedést az exportnak tudják be. Amíg ugyanis nálunk 440 lei a búza, addig Constanza az exportbuzaért 510 leiert fizetnek. Így nagy buzamennyiségeket szállítanak Constanza-ba. A búza- és lisztárak emelkedése miatt a pékek a kenyér árát is fel akarják emelni. Timisoarán csak a feketekenyér ára van maximálva, mégpedig 7 leire. A félbarna kenyér ára 8.50, a fehér kenyéré 10 lei. A félbarna és a fehér kenyér árát illetően beadványt intéztek a városi tanácshoz és kéri annak hozzájárulását az áremeléshez. Egyébként még az élesztő is megdrágult, különként minyárt 7 lejelt, úgyhogy most 94 leibe kerül. Az élesztőt két gyár szolgáltatja: az aradi Neumann- és az oradeai Moskovits-féle gyár. Ezek kartellben vannak s így egyformán emeltek. Az áremelést azzal indokolják, hogy több repülőbéllyezet kell alkalmazniuk. Az élesztő drágulása érdekesen mutatja a mai drágulás menetét. Azelőtt egy lejért való élesztő elegendő volt egy, a háztartásban elegendő fésztasítósához. Időközben kétféle adag lett a minimum, amit venni lehetett, most már csak legkevesebb három lejért lehet élesztőt kapni. Nagy drágulás mutatkozik a hetipiacon is. A tojás ára például 1.20—1.30 leiről 3 leire emelkedett.

Japán védi a munkások családi életét. Tokiói jelentés szerint a japán kereskedelemügyi miniszterium a selyem- és gyapotszövő malmok munkáidejét rendeletileg napi hat órára korlátozta. A kísérletszerű intézkedés kifejezett célja az, hogy lehetővé tegye, hogy a munkások családi életet is éljenek és eleget tehessenek háziasszonyi kötelességeiknek. A munkások eddig leginkább a gyártelepen lévő kaszárnyaszerű házótermekben laktak.

Újabb érdekes leletek a székesfehérvári ásatásoknál. Székesfehérvárról jelentik: A fővárosi ásatásnál Aphrodite szobra után újabb lelet került elő a romok közül: egy rézből készült tigris vagy párducefőjű találat, amely bot végén lehetett. A botüvegy három oldalát, amely félkör alakú, sárgarézbe készült fül díszíti. Szakvélemény szerint nem lehetetlen, hogy a lelet pogány papi jelvény volt, ami esetleg Egyiptomból került a rómaiakhoz. Találtak még földmázás, durva kivitelű római cserépműcseszt. A falak igen szép egységes formájúak és az épület monumentális voltát mutatja, hogy az eddig kiásott kőfalak méretei hosszanti irányban meghaladják a 64 métert, szélességben az 51 métert, a folyosók pedig 4 méter és 30 centiméter szélesek. A székesfehérvári ásatásoknál szombaton délelőtt a Koronczay-ház bejárata előtt természetéből való, fürdőkádra emlékeztető sírokat találtak. Valószínűleg kelta sírok. A kérdést a további feltárások fogják tisztázni.

Tovább folyik a vizsgálat a satumarei faipariskolánál felfedezett szabálytalanságok ügyében. Saját tud. A satumarei faipariskolánál felfedezett szabálytalanságok ügyében dr. Haias vizsgálóbíró tovább folytatja a vizsgálatot. Ismét kihallgatta Gerzsenyi Károlyt, az iskola titkárát, akit huszonnégy órai fogvatartás után szabadon bocsátottak. A nyomozók feltevése az, hogy Gerzsenyi csak eszköz volt mások kezében. A vizsgálóbíró kihallgatta az iskola egész tanári karát, csak Focsa igazgató kihallgatásától tartózkodott egyelőre. A bizalmas feljelentés szerint, mely még ez év februárjában érkezett az ügyészséghez, 6000 köbméter tölgy és 4000 köbméter fenyőfával nem tudnak elszámolni az iskolánál. Ennek a két fatételnek az értéke több, mint tizenhárommillió lei.

Elűtötte egy autó Kabos olimpikont. Budapestről jelentik: Kabos Endrét, a kardvívás olimpiai bajnokát, vasárnap délelőtt a Berlin-téren egy autóbussz elűtötte. A gépkocsis vezetője az öntözőtől sikos uttesten gyorsan fekezett, mire a kocsi egyenesen a járda széléhez farolt, sárhányója elkapta az éppen arra haladó Kabost és elűtötte. Kórházba szállították, ahol megállapították, hogy az olimpiai bajnoknak egy bordája eltört, azonkívül kisebb zúzódásokat szenvedett. Állapota nem súlyos.

NYOLCÉVES KISFIU nagyanyja irt hozzánk szívhez szóló könyörgést. Örökre adná a kislitú jószívű, vallásos, katolikus magyar embereknek, akik nemcsak gondoznák, hanem szeretnék is az apátlan, anyátlan kis árvát. A fiucska egészséges, római katolikus vallású és elsőosztályos tanuló. Szüli halála után nagyanyjára maradt, aki képtelen taníttatásáról gondoskodni. A gyermek neve: Balázs Zoltán, nagyanyja címe: özv. Balázs Jánosné Racul-Ciuc, Köves utca, Jud. Ciuc.

Widenság!

Schütz Antal:

ÖRSÉG

Korkérdések és tájékozódások.

Ara 140 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál

Timisoarán kedden nyit a satumarei társulat. A satumarei társulat, amelyet teljesen újjászervezték Szabadkai és Mihályi Károly igazgatók, e hó huszadikán kezd meg szezonját — Timisoarán. A tagok között vannak: Papp Elle, Monory Kató, Krémer Manci és Gádi Edit primadonnák, Bárdi Teréz és Csengery Ica drámai színésznők. Palucz Vilma anyaszínésznő, Kőszeghi Manci, a férfiak között pedig Kovács Dezső és Radóczy István bonvivánok, Rittinger Imre tenorista, Karácsony Miklós, Halmágyi Harri táncosok, Német István, Szabadkai Miklós, Mihályi Károly és Szabados Árpád.

* **Ha az arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötri, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepanás ki- nozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik már régóta a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez a rosszullet okát rendszerint gyorsan megszünteti és az egész szervezetet feifrisíti. Az orvosok ajánlják.**

Braşovi rövid hírek. A braşovi Katolikus Kőr, amely már hosszú évek óta folytatja a magyar kultúra és művelődés fejlesztésére irányuló tevékenységét, az új egyesületi évre is tartalmas előadásorozatot dolgozott ki. A megnyitó előadást Szalay Mátyás a „Versek lelkeről” címen tartotta. A következő előadás folyó hó 24-én lesz a rajzteremben, amelyen Zsigmond György tanár Budavár visszafoglalását ismertette. — Október 25-én kerül bemutatásra a külvárosi kápolna dísztermében P. Jánosy Béla „Terézia nővér” című nagyhatású színműve. Az előadásra a próbák már prérányban folynak Kulló Ignác és Paulusz Ferenc vezetésével.

HALÁLOS SZERENCSETLENSÉG A SIBUI AUTÓVERSENYEN. Bucuresi. Saját tud. Herescu, brailai mérnök résztvett az Autó-club sibiui tagozatának versenyén, de Sibiu közelében autója belefordult az árokba és összeszeűződva szedték ki a romok alól. A sibiui Luther-szanatóriumba szállították, ahol meghalt.

Blénessy Károly méhészeti szakkönyve. A transzylván terület méhészetében nemcsak úttörő, hangadó, hanem elhivatott tanítómester is Blénessy Károly, kinek szakörökben nagyra-becsült neve éppen olyan értékelést jelent, akárcsak a Boczonárdy, aki Közép-Európa méhtenyésztő munkájában a Blénessyvel azonos, kiváló eredményekkel dicsekedhetik. Blénessy áldozatos rajongója méhészkedő foglalkozásának. Cikkei egyre-másra jelennek meg a lapok hasábjain s ezek az írások éppen olyan tanulságosak, mint amilyen biztató ígéretűek az ő rendkívül érdekes kísérletei. Most „Gyakorló Méhészek Könyve” címen kiváló szakkönyve jelent meg a könyvpiacra, amely egységes rendszerbe foglalja tudását és célkitűzését. A könyv, — melynek külső formája is meglepően izlées, — a méhészkedés tudományának minden rejtélyét könnyen érthető nyelven, világos okfejtésekkel tárja fel. Maga ellen vét az a méhészt, aki nem szerzi meg és nem okul a kiváló szakember gazdag tapasztalataim. Lapunk más helyén mutatványközlést adunk az értékes szakkönyvből.

A Korunk Szava legújabb száma október hó 15-én Széchenyi György gróf és Katona Jenő szerkesztésében gazdag tartalommal megjelent. Széchenyi György gróf Gömbös Gyuláról ír nekrológot. Katona Jenő pedig Levél Villa Timberről-ből egy „Reformszakasz, alkonyán” címmel. Magyar hitleristák című könyvének záró fejezetét közli. Pacelli bíboros kardinálisról Liebscher Béla római cikke rajzol eleven arcképet. Keresztury Dezső a legnagyobb magyar festők egyikét Egy Józsefet méltatja. Ferdinandy Mihály Prágai levelében a mai magyar fiatalág csehszlovákiai szemléletét adja. Külön nagy cikk számol be Gu- rian Waldemar könyve alapján az egyház életéről a hitleri Németországban és Delatre Pierre francia jezsuita Magyarországról irt könyve nyomán a francia katolikusok rólunk való fölfogásáról. Surbán Frank Zoltán Igy élnek a summák címmel a magyar mezőgazdasági munkások életéről számol be. Az Idő sodrában című rovatban „a mindenkori hatalomnak tömjénező katolikus típus”-ról, a Turul Szövetség faluankéjéről, a hercegprímásnak a titkos társaságok ellen mondott beszédéről, a frank és lira sorsáról, a spanyol polgárháborúról, Róma békegondolatáról, stb. találunk érdekes cikkeket.

* **A BEIUSI HOTEL CENTRAL BÉRBE-ADÁSA.** Beius városának tulajdonát képezi a város központjában fekvő Hotel Central, amelynek kiegészítő részét képezi az ugyanott levő étterem, kávéház, nagy díszterem szinpaddal és a szuterinben egy kocsmá. Ez az egyedüli nagyszabású szórakozó helye a városnak. A bérleti szerződés lejárt s a városi tanács szabadkéből adja ujonnan bérbe újabb 5 évre. A kikáltási ár 150.000 lei. Részletesebb felvilágosítást a polgármesteri hivatal ad. Ugyanott adandók be az ajánlatok. A helyiség azonnal bérbevehető. A polgármesteri hivatal csak komoly ajánlatokat vesz figyelembe, annál is inkább, mert jövő év április elején katonaságot kap a város, amelynek eddig garizonja nem volt s így az új kaszárnyákba jövő tisztikar meg fogja élnékníteni a város társadalmi életét. Egyáltalában a város egész képe meg fog változni s erre való tekintettel a tanács egy olyan bérletet keres, aki emelni tudja a Hotel Central niveljét.

KÖZGAZDASÁG

Timișoarán és Oradeán megalakult a Kereskedelmi és Iparkamara választott tanácsa

Timișoara. Saját tud. A kereskedelmi és iparkamara választási listáját — miután egyékes lista alakult — a törvényszék megválasztottanak jelentette ki. Az új kamarai tanácsot most iktatták be. A választás ellen ugyan felbuzgalmat terjesztett be Conciatu Jon, a kamara azelőtti főtitkára, ezt azonban elutasították.

Az ötven választott tanácsag közül negyvenhatan jelentek meg. Ezek Oprea János volt prefektust, a kamara eddigi interimbizottsági elnökét egyhangulag elnöknek választották. Al-elnökök lettek: a kereskedelmi osztály részéről Giurcaneanu Eduard bankigazgató, az ipari szekcióban pedig Jonescu-Frotta Aurél gyáros; az elnöki tanácsba kerültek Baruch Izidor kereskedő és Jakobi Kálmán dr gyáros.

Oprea elnök indítványára levelező tagok lettek: Kubicsék Oszkár bankigazgató, Blaskovics Ferenc prelátnak, Cigoreanu Livius dr ügyvéd, Nyiri Jenő bankigazgató, Mardan Dion dohánygyári igazgató, Ligeti Sámuel dr ügyvéd, Paál Dezső bankigazgató, Suciú Adrian városi főmérnök, Gradinariu Emil dr városi tanácsnak, Somogyi Károly gyáros, Lendvai Jenő, a gyárparosok főtitkára. Lukács Jenő mérnök és Erber Dezső bankigazgató. Oprea elnök kifejtette, hogy a szabadkereskedelmért, az adóterhek igazságos megosztásáért fog küzdeni és azon lesz, hogy a kamarán belül politikai és magánérdekek ne érvényesülhessenek.

Az oradeai Kereskedelmi és Iparkamara-nál Athanaszú törvényszéki főelnök vezette le az igazgató-tanács választásának alakoszerűségét. Az ujonnan megválasztott tagok az állam

nyelvén letették a hűség esküt. Ezután a fő-elnök beszédet tartott, amelyben igen rokon-szenvű megvilágításba helyezte az ipari és a kereskedelmi, mint nemzetgazdasági tényezőket.

Különös tetszést aratott a fejtegetéseinek az a része, amely a társadalmi munka és az összefogás óriási jelentőségét hangoztatta. Az emelkedett gondolatsorozatból kivilágított, hogy a legtekintélyesebb bírói személyek vélekedése is az „arany” helyett a munkát tekintve a társadalomgazdaság és szociális igazság valóságos értékmérőjének. Igazán kár, hogy magyar nyelven nem tolmácsolták a beszédet. Okultak volna belőle a jószándéku másnyelvűek is.

A kamara igazgatótanácsa és bizottságai egyébként a következőképpen alakultak meg:

Elnökül egyhangulag megválasztották Papudof Theót, aki az időközbeni bizottságnak is elnöke volt. Al-elnökök lettek Seitan Jonel bankigazgató és Parkas István gyógyszerkereskedő, aki a Kereskedelmi Csarnok elnöke is.

Az igazgatótanács megalakulása egészen sima volt. A „paktum” Oradeán bevált. Papudof Theó elnököt gazdasági körökben Oradeán nagyra értékelik. Személyét különösképpen rokon-szenvűvé teszi abszolút tárgyilagossága, egyenes jelleme és tökéletes közgazdasági kultúrája. Néha úgy látszik, mintha rideg volna. Pedig nem az. Közgazdász — a javából.

Kár, hogy az iparosokat a kamarában nem képviseli leegyalább az egyik al-elnök és hogy nem választották meg a levelező tagokat.

Tudni vagy hinni?...

Ép testben ép lélek, régi közmondás. Az egészséges ember nem csügged el és szembe száll a viharral is. A beteg ember a legnagyobb hiába a vagyon, arany, kincs, ezek nem boldogítanak: senkit, ha egészsége leromlott.

A világhírű amerikai Gastro D.-vel az egész világon olyan eredményeket értek el 10–15 éves gyomor-, epe-, vese- és májbetegségekkel, hogy a legnagyobb nevű orvosokat is meglepte a gyors és biztos eredmény.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárterében és drogériájában vagy postán megrendelhető 130 lei utánvéttel Csaászár E. gyógyszerárterében, Bucuręsti, Calea Victoriei 124.

Kétmillió pótmunka az aradi repülőállomás építésénél. Aradról jelentik: A repülőtéri munkálatok, mint az most kiderül, lényegesen többbe kerülnek, mint amennyit előirányoztak rá. A megejtett számítások alapján pótmunkálatok szükségesek és így az eredetileg megállapított négy és félmilliót két millióval túl kell lépni, hogy az új repülőállomás felépítése és a repülőtér létesítése összesen hat és félmillió leibe kerül a városnak. Egyedül a repülőgépet befogadó hangár átépítési költsége 700.000 lei, míg a repülőtérhez vezető út megcsinálása 1.100.000 leit emészt fel. Muresanu Ioan főmérnök tett erői jelentést má a városi tanács ülésén és a tanács tagok nem éppen örömmel vették tudomásul a túlküldést. Végül úgy határoztak, hogy felírják a légügyi minisztériumba, kérve azt, hogy járjon közbe a belügyminisztériumnál a kérdés kedvező elintézésére. A város ezt úgy képzeli el, hogy a jövő évi költségvetés terhére fizesse ki a kétmillió költséget abból az összegből, amit a költségvetésből évenként a repülés céljaira kell adnia. Egyben felszólítják a megyét és a községeket, hogy a fruktatózó hiány fedezéséhez költségvetésük arányában ők is járuljanak hozzá.

A kereskedelmi középiskolát végzett új kereskedők adómentesek. A kereskedelmi oktatásról szóló új törvény 39-ik cikkében értelmében mindazok, akik kereskedelmi gimnáziumot, liceumot, vagy akadémiát végeztek, sőtfele gazdasági támogatásban részesülnek, a többiek között abban is, hogy ha önálló üzletet alapítanak, az üzlet megkezdésének első évében, illetve a csatolt területeken három évig mentesek az állami adó alól. Erre a szabályra nézve most részletes utasítást adott ki a pénzügyminiszter, amelynek lényege az, hogy mindezek a kedvezmények csak az olyan üzletekre nézve alkalmazandók, amelyeket 1936 szeptember elseje után nyitottak meg.

ARAD ÉRTEKVÁMOT AKAR SZEDNI A POSTAI CSOMAGOK UTÁN. Saját tud. Arad városának régi sérelme, hogy a postai csomagok után nem tud értékvámot szedni. A városi szabályrendelet értelmében ugyanis a városnak joga van a vámszedésre. A posta vezérigazgatósága azonban eddig ez elől mindig kitért. Cotioiu Romulus dr polgármester most országos mozgalmat kezdeményezett abban az irányban, hogy Románia valamennyi képviselő-polgármestere tegye szavá a dolgot a parlamentben s hasson oda, hogy legalább a szállítólevél feltüntetett értékelés után értékvámot szedhessen minden város a postai csomagokért.

Eladják a szabad forgalomba nem bocsátott márkát. A Nemzeti Bank hivatalos közlönyét tett közzé, melyben az október 1-én életbe léptetett új román-német fizetési egyezmény intézkedéseire való hivatkozással közli, hogy az autorizált bankok közbenjöttével a kedvezményezett számlájára és veszélyére a lehető legmagasabb kurzuson eladja általuk az előírt határidőn belül szabad forgalomba nem hozott márkát. Ecélből a jegybank az autorizált bankok részére hatnapos terminust engedélyezett.

A román-orosz árucserforgalom a gyakorlatban. A tighinai vámhivatal jelentése szerint azon a három autókamionon kívül, melyet Oroszország a bucaresti angol-csehszlovák banknak szállított, Oroszországból semmiféle áru sem érkezett Tighinára. Jelentették, hogy a Titan-Nádrag-Calan 100 vagon fémananyag Oroszországból való behozatalára kapott engedélyt, de ez az import sem nyert lebonyolítást. Hasonlóképpen egyetlen vagon román áru sem ment át a Nistrun. A vámhivatal jelentése szerint Oroszországgal való kapcsolataink csupán néhány utasra szorítkozik. Ezek is főleg diplomáták és kirándulók.

A méhtenyésztés egyéni és mezőgazdasági haszna

A méhészettel való foglalkozás egy olyan mezőgazdasági termelési ág, hol a gazdának nem kell szántania, vetnie vagy bármilyen módon megművelnie a földet, szorgalmas munkájának gyümölcsét mégis beszédheti, aratni fog.

Nem állítom, hogyha valaki beállít egy-két családot, portájára rögtön beköszönt a jólét, vagy a szakmehésznek is valami irigylésre méltó, rózsás volna helyzete, de a kedvesen zömmögő méhecskék segítségével az éhséget csillapítani, a könnyeket letörölni, a síró, zokogó ajkakra mosolyt varázsolni mégis csak lehet, hiszen a méhészet üzése leírhatatlan lelki gyönyörűséget szerez a vele foglalkozónak. Szemlélve a méhészállam ideális berendezését, mintaszerű munkabeosztását, az embert szorgalomra serkenti, a törvény és rend iránti hűségre buzdítja, a munka megbecsülését oltja az egyén lelkébe, józan, takarékos életre inti s ezek mellett olyan nem megvetendő anyagi haszonhoz is juttatja, mely a méhek segítségével nélkül teljesen értéktelenül veszendőbe menne, hiszen a természet csodás műhelye a virágok kelyhében állandóan termeli azon drága kincset, melyhez fogható nincs az egész földkerekségen, s ha a virágok milliárdjai által termelt nektárt a szorgalmas méhek fáradságot nem ismerve apró parányokban össze nem gyűjténék s ragyogó kristálypalotájukban, a szűzi tisztaságú 6 szögű sejtekben izletes, erősítő, üdítő táplálékká, mézzé nem érlelnék, akkor teljesen értéktelenül semmisülne meg a növény felpezsdülő életének, legnemesebb részének, a virágnak rejtett kelyhében termelt ki-mondhatatlan drága kincs.

De nem ebben rejlik a méhek életének tulajdonképpen haszna, mert az a haszon, mit a méh a méhésznek nyújt, elenyésző csekélység ahhoz, mit a földkerekség legszorgalmasabb teremtménye a természet háztartásában végez, mivel a méhek látogatása nélkül a növények beporzása létre alig jöhet.

A művelt kultúrdőn rendszeresen végzett kísérletek alapján teljes meggyőződést szerztek, hogy a méhek által látogatott növények dús termést adtak, míg a méhektől mesterségesen elzárt

* Mutatvány Blénessy Károly „Gyakorlati Méhészek Könyve” című szakmunkájából.

növényzet virágozott, de gyümölcsöt nem hozott. Ezért pl. a méhészeknek az amerikai gyümölcs-termelők drága pénzt fizetnek, hogy méhcsaládjaikat gyümölcsvirágzás idejére gyümölcskertjeikbe szállítsák.

Mezőgazdaságunk érdeke tehát, hogy még azon esetben is tartssunk méheket, ha a méhélet csodás világa iránti rajongó szeretet elfáult lelkünkre hatást nem gyakorolna s méhgazdaságunk alapításának rugója csupán csak önző üzleti cél lenne.

Sarok van sokféle

PALMA csak egy!

A világ minden táján fogalom a PALMA sarok. Összetételében rejlik egyedülálló értéke. Aki igazán tartós, rugalmas sarokot akar, a

PALMA sarokot választja.

Zürichi zárlat. Párizs 20.27 egynegyed, London 21.28 egynegyed, Newyork 436 háromnyolcad, Brüsszel 73.22 fél, Milánó 22.90, Amszterdam 234.75, Berlin 174.75, Bécs — schilling 73.75, Prága 15.40, Varsó 82, Belgrád 10.00, Bucuręsti 325.

SPORT

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi mérkőzéseinek eredményei

CFR—Gloria 3:0 (1:0). Bucuresti. (Szombaton). A CFR határozottabb játékkal megérdemelten nyert. A Gloria az utolsó három percben két gólt kapott. Góllövők: Lenghel (2), Avar.

Juventus—Venus 2:1 (1:1). Bucuresti. A Venus a Bucuresti csapatok ellen nem tud játszani. Góllövő: Vaida, Lagomirescu, illetve Humis.

AMTE—Victoria 2:2 (0:0). Arad. Az AMTE nem tud kijönni a pech-sorozatból. A Victoria fiataljai igen lelkesen játszottak. Góllövők: Brazler, Bötrök, illetve Capusan, Munteanu.

CAO—Kinizsi, Ilsa 3:2 (0:1). Oradea. A Kinizsi már két góllal vezetett és a CAO csak az utolsó percekben szerzi meg a győzelmet. Góllövők: Bodola (2), Kovács, illetve Glasz, Thirjung.

Universitatea—Crisana 1:0 (1:0). Cluj. Nagy küzdelem után Szaniszló góljával dönt el a mérkőzés az „U” javára.

Ripensia—Unirea Tricolor 5:0 (3:0). Timisoara. A bajnokságot nagy formában van. Az U. Tricolor nem tudott két 11-est értékesíteni. Góllövők: Scharzt, Dobay, Beke, Bindea, Ciolac.

Botránnyal véződött a nagy találkozó

Csehszlovákia—Magyarország 5:2 (2:2)

A magyar csapat veresége — bár tulzott — de megérdemelt

Budapestről jelentik: A magyar válogatott, melytől mindenki — még a csehek is — győzelmet vártak a védelem, a csatársor és a bíró miatt szenvedte el ezt a nagyarányú vereséget.

A két csapat a következőképpen állott fel: Magyarország: Pálincás, — Polgár, Fekete, — Seres, Szűcs, Lázár, — Sas, Cseh, Kálai, Toldi, Titkos.

Csehszlovákia: Klenovac, — Fiala, Cstyroky, — Bouska, Boucsek, Truhlár, — Horak, Kloc, Melka, Kopecky, Rulc.

A magyar csapat kezd s már a 7-ik percben Titkos gyönyörű lefutásából megszületik a magyarok vezető gólja (0:1). A csehszlovák csapat azonnal ellentámadást indít és fölénybe is kerülnek, de az egyenlítő gólt csak a 27-ik percben tudja megszerezni Kloc (1:1). Kloc azonban nem elégszik meg ezzel az egy góllal s már a 30-ik percben rádupláz, ezzel már vezetnek is

a csehek (2:1). Lassan a magyar csapat is támadásba lendül. Támadás közben Titkos szabálytalanul szerelik 16-oson. Titkos áll neki a szabadrugásnak, a labda Toldihoz kerül, aki védhetetlen bombát vág a cseh kapu balfelső sarkába (2:2). Az első féldő változatos cseh és magyar támadásokkal ér véget.

Szünet után a fiatal cseh csatársor villámgyors támadásokat indít a magyar kapu ellen, de a magyar védelem helyén van egészen a 35-ik percig. Azután a mérkőzés utolsó 10 percében összeroppan a védelem s a csehek egymásután három gólt rúgnak Pálincás hálójába. A csehek harmadik gólját Boucsek, a negyediket Kloc (leszállásból), míg az ötödiket Kopecky lövi be.

A nyilatkozatok szerint a magyarok megérdemelték a vereséget — de nem ilyen arányban.

Apeáhi hirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény).

Adás-vétel

Hálószoba
butor eladó. Oradea, Str. Miron Pompiliu 6.

Fajtisztá
kanári madarak olcsón eladó. Oradea, Strada Oltenia No. 8.

Lószerszámot
kulcsosat, két lóhoz, kifogástalan állapotban megvennék. Oradea, Strada Dimitrie Cantemir 57. szám.

Vivókardot
(jó állapotban levőt) vesznek. Oradea, Strada Millerand 3. Szentmiklóssy.

Eladó cimbalom
Str. Porumbelului 11. Jatt. Pollmann.

MAGAS
árért vesznek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Használt
ebédlő butorok és egy szobakályha eladók. — Oradea, Strada Ciorgariu 30. szám.

Pálma
eladó. Oradea, Str. Pasteur 79. szám.

Lakás

Kétszobás,
előszobás, fürdőszobas udvari lakás november 1-re kiadó. Oradea, Str. Cogalniceanu No. 43-a.

3 szobás
modern utcai balkonos lakás novemberre kiadó. Oradea, Str. Take Jonescu 15. sz.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagănuului 12. sz.

Bérelnék
rövid zongorát, vagy pianinót. Cim: Chaura, Oradea, Str. Reg. Carol 19. szám.

Kiadók
új házban egyszobás, fürdőszobás és 3 szobás lakások. Oradea, Ciorgariu-utca 35-a.

Kiadó
egy háromszobás, ösz-komfortos lakás november 1-re. Oradea, Str. Cantemir 25. szám.

Kiadó
kétszobás alkoves lakás, fürdő- és előszobával, kertes házban, november 1-re. Oradea, Str. Joan Ciordas 38.

Alkalmazás

Házvezetőnek,
gyermek mellé vagy irodába ajánlok azonnali belépésre. Magyar mellett tökéletesen birom írásban és szóban a német nyelvet és nagy gyakorlatom van a magyar, német levelezésben és a könyvelésben is. Megkereséseket „Azonnal” jellegre kérek a kiadóhivatalba.

Mindenek szakácsnő
október 15-i belépésre felvétetik. Pozsákné, D. Cantemir 57.

Kiszolgáló
és tanuló lány felvétetik Pfaff cégnél, Oradea, Sas-passage.

LAPARUSITASRA
emberek magas százálékkal felvétetnek. Jelenkezés a kiadóhivatalban

Oktatás

Felelősséggel
elvéllalom elemisták, liceumi magántanulók és liceumi rendes tanulók házi oktatását, előkészítését. Cim a kiadóban.

Hűlőnfele

Fajgyümölcsfák
garanciával, rózsák, alakbukszusok, stb. kaphatók, Széles falkola, Oradea, Strada Haşdeu 5.

Női és férfi cipők
elegáns, tartós kivitelben az Apolló cipőszalonba készülnek. Oradea Bul. Regele Ferdinand 12. Apolló-palota.

PUHA OLMOT **állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l.** Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Figyelem!
Tarján óra és ékszer szaküzlete, Oradea, Boulevard Regele Ferdinand No. 8. Aranyat magas árban vesznek.

Budapest válogatottjának jobban sikerült Budapest—Prága 5:1 (1:0)

A ledezetsor volt a budapestiek gerince

Budapestről jelentik: A prágai súlyos vereséget némiképp ellensúlyozza a budapesti győzelem. Felállítások: Budapest: Hóri — Weber, Bíró — Hámori, Sárosi dr, Dudás — Kocsis, Vincze. Jászberényi, Zsengellér, P. Szabó. Prága: Tichy — Smejka, Dancsik — Szedlacsek, Kolsky, Ludl — Csancsinov, Cseh, Braine, Junek, Vritlacsil.

A pestiek már az első percekben heves iramú játékkal indítanak és csak úgy záporoznak az akciók a prágaiak kapuja ellen. Az első féldőben azonban csak egyetlen gól esik, a 20. percben lövi be Zsengellér a magyarok első dugóját. Második féldőben már szerencsésebbek a pesti fiúk. A 4. percben Jászberényi, azután P. Szabó (11-esből), majd Vincze góloznak. A 41-ik percben Cseh szépít az eredményen s berugja a prágaiak egyetlen gólját. A végeredményt Kocsis állítja be.

Belföldi sporteredmények

B) ligában:

Craiova: Rovine Grivita—Victoria 11:0.
Lugoj: Vulturii—Muresul 5:1 (2:1).
Satu-Mare: Olimpia—Soimii 5:0 (3:0).
Simeria: Phoenix—CFR 5:1 (2:1).
Oradea: Törekvés—Unirea 3:2 (2:0).
Petrosani: Jiul—Crai Jovan 1:0 (1:0).
Bucuresti: Makabea—Franco Romana 4:2.
Braila: DUG—Jahn 1:1.
Galati: DVA—Sportul Studentesc 2:2.
Iasi: Tricolor—Textila 2:0.
Chisinau: Sporting—IAR 3:1.
Constanta: Victoria—Dragos Voda 3:1.

C) ligában:

Timisoara: RMTE—Prograsul 1:1 (1:0).
Arad: Olimpia—Polytechnic 5:1 (1:1).
Lupeni: Minerul—Electrica 4:3 (1:0).
Lugoj: LMTE—CFR 4:0 (0:0).
Brad: Mica—Fulgerul 4:0 (3:0).
Turda: Ariesul—UEC 3:0 (1:0).
Cluj: KAC—CFR 1:1 (1:0).
Sighet: Tricolor—Maramures 6:0 (4:0).
Aires: Sodronyipar—Keramika 2:2 (1:1).
Sibiu: HTV—Brasovia 3:2 (2:2).
Brasov: BMTE—Victoria 3:2 (2:0).

Román Kupáért:

Resita: UDR—Banatul 2:1 (1:0).

Kerületi bajnokságért:

Brasov: Suburdia—Ivria 7:2 (2:2). Astra—Isvorul 6:0 (4:0).
Arad: Tricolor—Unirea 3:0 (1:0). Egyetértés—Transylvania 2:2 (1:0). USA—Astra 2:0 (0:0). Soimi—Hakoah 2:1. ATE—Sparta 2:0.
Cluj: KMCS—Reuniunea 7:0. Unirea—Haggiabor 5:0 (4:0). Avram Jancu—Turda 3:1.
Oradea: Kinizsi—Makabea 3:0.
Baia-Mare: Aurum—Samson 9:1 (6:0).
Aiud: TMTE—MTK 3:2 (0:2).
Timisoara: Rapid—Freidorf 4:2 (3:2). Vulturii—ZsSE 2:1 (0:1). Patria—CFR 2:1 (0:1). Fratelia—Törekvés 1:1 (1:0).
Jimboia: Galvani—Hertha 3:0 (1:0).

Példaképek az életszentség útján:

Müller Lajos S. J.:
Benigna Consolata nővér élete; a híres misztikus lélek élete, naplója, magánnyilatkozásai, ajtatosságal, tanácsai. Ára 95 lel.

Csávossy Elemér S. J.:
Egy sir a Duna felett. Egy napjainkban elhunyt magyar vizitációs nővér élete, lelki fejlődése, sok követhető érnypéldája Ára 55 lel.

Wagner:
Mai lányok életstílusa; szentéletű fiatal lányok nevelőhatásu, érdekes életraja. Ára 60 lel.

Andrúy S. J.:
Jézus nyomában. P. Pignatelli S. J. a száműzött herceg életrajza, a jezsuitarend felosztása idejébe Rendkívül érdekes és tanulságos. Ára 115 lel.

Kapható: KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.